

**КИЇВСЬКИЙ СТОЛИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА**

Факультет журналістики
Кафедра журналістики та нових медіа

БАКАЛАВРСЬКА КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА

на тему:

**АВТОРСЬКИЙ МЕДІАПРОЄКТ «РУЙНАЦІЯ СПОРТИВНОЇ
ІНФРАСТРУКТУРИ УКРАЇНИ В УМОВАХ ВІЙНИ»**

Здобувача першого (бакалаврського)
рівня вищої освіти
групи ЖУРБ-2-22-4.0д.
галузі знань 06 Журналістика
спеціальності 061 Журналістика
освітньої програми 061.00.01 Журналістика
Шостака Нікити Олександровича

Використання чужих ідей,
результатів і текстів
мають посилання на відповідне
джерело

_____ (підпис студента) (ініціали, прізвище)

Науковий керівник:
Петренко С.І.,
доктор філософії з журналістики;
доцент кафедри журналістики та
нових медіа

Розширена шкала _____

Кількість балів: ____ Оцінка: ECTS _____

Допускаю до захисту перед ЕК

Голова комісії _____
(підпис) (ініціали, прізвище)

Члени комісії _____
(підпис) (ініціали, прізвище)

І.В. Погребняк,

_____ (підпис, ініціали, прізвище)

завідувач кафедри журналістики та нових
медіа

_____ (підпис, ініціали, прізвище)

м. Київ – 2026 рік

ЗМІСТ

I. ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА.....	3
1.1. Обґрунтування актуальності проєкту.....	3
1.2. Мета та завдання роботи.....	5
1.3. Перелік методів здійснення творчого пошуку.....	7
II. СПЕЦИФІКАЦІЯ ПРОЄКТУ.....	10
2.1. Теоретико-методологічні засади.....	10
2.2. Реалізація авторського медіапроєкту.....	21
2.3. Джерельна база проєкту.....	27
2.4. Модель висвітлення проблеми.....	29
2.5. Рекомендації для роботи з темою щодо втрати спортивних об'єктів...34	
2.6. Технічні й програмні засоби.....	37
2.7. Сфера застосування та результати апробації.....	38
III. ВИСНОВКИ.....	40
IV. СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	42
V. ДОДАТКИ.....	49
VI. АНОТАЦІЯ.....	60

I. ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

1.1. Обґрунтування актуальності проєкту

Повномасштабна війна, яку веде Російська Федерація проти України, змінила зміст і тон українського медіапростору. Поряд із повідомленнями про бойові дії, людські жертви та руйнування будинків, шкіл, лікарень і промислових об'єктів у публічному просторі зайняла своє місце й тема руйнування спортивної інфраструктури. Мова йде не лише про стадіони, спортивні арени, басейни чи тренувальні бази. Це також простори, де відбувалися тренування, підготовка спортсменів, заняття для дітей, реабілітаційні програми та місцеві спортивні заходи. Коли такі об'єкти руйнуються, суспільство втрачає не лише матеріальну базу, а й частину середовища, в якому формувалося повсякденне життя громади.

Для журналістики ця тема має кілька вимірів. Один із них – це документування самого факту руйнування. Інший – саме пояснення його наслідків для спортсменів, тренерів, дітей, місцевих громад, системи підготовки молодих талантів та розвитку спорту загалом. Ще один аспект стосується того, як саме ЗМІ висвітлюють ці втрати: на що конкретно вони роблять акцент, навколо чого будують свої матеріали, як відбирають факти, коментарі, фотографії та відео, чи замінюють аналіз емоційним тиском або зводять складну проблему до однієї новини. Тому тема висвітлення ЗМІ руйнування спортивної інфраструктури України є актуальною та потребує детального вивчення.

Інтерес до спортивної журналістики як галузі медіапрактики вже вкорінився в академічному середовищі. Такі дослідники як Ю. Сазонова, В. Тарасюк, А. Гусєв вивчали історію спортивної преси, жанрові особливості висвітлення спорту, роль спортивних ЗМІ у формуванні громадської думки та професійні стандарти для журналістів.

Однак тема висвітлення саме руйнування спортивної інфраструктури ще не була всебічно досліджена. Найчастіше вона з'являється або в матеріалах про вплив війни на спорт, або в ширших дослідженнях щодо висвітлення військових подій у ЗМІ. Через це поза належною увагою залишаються способи репрезентації таких втрат, типові журналістські моделі подачі, проблеми фактчекінгу, добору візуального матеріалу, співвідношення факту й емоції. Це визначило мету бакалаврської кваліфікаційної роботи, що полягає у вивченні особливостей медійного документування руйнувань спортивної інфраструктури України в сучасних медіа та виробленні практичних рекомендацій для підвищення якості такого висвітлення.

Для досягнення поставленої мети передбачено виконання таких завдань: з'ясувати, чому спортивна інфраструктура є суспільно значущим об'єктом журналістського висвітлення; розкрити тематичні, жанрові та функціональні риси матеріалів про руйнування у воєнний період; проаналізувати етичні засади роботи журналіста з темою втрат і наслідків війни для спортивної сфери; визначити джерельну базу, методику та критерії аналізу журналістських матеріалів; виявити провідні наративи, тематичні акценти й способи репрезентації руйнувань спортивної інфраструктури в українських медіа; простежити труднощі фактчекінгу, візуалізації, подання фактів і емоційного компонента в таких публікаціях; запропонувати модель якісного висвітлення цієї теми в новинних та аналітичних матеріалах; розробити практичні рекомендації для журналістів і окреслити перспективи розвитку мультимедійних форматів документування руйнувань у спортивній журналістиці.

Об'єктом бакалаврської кваліфікаційної роботи є журналістське висвітлення стану спортивної інфраструктури України під час війни. Предметом – форма системного документування, пояснення і публічного представлення руйнувань спортивних об'єктів, втілена в авторському мультимедійному медіапроекті.

1.2. Мета та завдання авторського медіапроєкту

Авторський медіапроєкт «Руйнація спортивної інфраструктури України в умовах війни» було розроблено як продукт журналістики, що поєднує в собі об'єктивну документацію наслідків повномасштабної агресії, роз'яснювальну журналістику, висвітлення спортивних тем і візуальну розповідь про пошкоджені або зруйновані об'єкти. В основі проєкту – не лише будівля як фізичний об'єкт, а й уся мережа людських зв'язків, що її оточують: молодіжні спортивні програми, процес тренувань, робота тренерів, місцеві змагання, підготовка спортсменів, дозвілля молоді, реабілітаційні практики та повсякденна присутність спорту в громаді. Ця тема була обрана тому, що спортивна інфраструктура часто залишається на периферії медіа-ландшафту війни. Увага громадськості, очевидно і цілком справедливо, зосереджується на людських жертвах, житлових будинках, лікарнях, школах та енергетичному секторі тощо. Однак стадіон, басейн, спортивна школа чи тренувальний комплекс також мають гуманітарну цінність. Вони впливають на здоров'я та соціалізацію дітей, місцеву ідентичність, а найголовніше – майбутній резерв спортсменів та відчуття нормального життя. Якщо цю цінність не пояснювати, руйнування спортивних об'єктів сприймається як другорядна втрата, хоча насправді це змінює життя людей та можливості цілих поколінь спортсменів.

Метою авторського медіапроєкту є створення мультимедійної моделі, яка дозволить етично, на основі фактів, чітко, але простими словами, зрозумілими для пересічного громадянина, висвітлити проблему руйнування спортивної інфраструктури України в умовах війни та її суспільне значення. Проєкт не замінює офіційних реєстрів і не претендує на надання повної юридичної документації щодо збитків. Його мета – зробити цю проблему видимою через журналістський формат, у якому факти, особи, місця та наслідки взаємопов'язані.

Для досягнення цієї мети визначено такі завдання:

- дослідити теоретико-методологічні засади та стан наукової розробленості питання функціонування медіа в умовах воєнного стану, проаналізувавши фахову літературу та тематичні джерела;

- вивчити жанрово-стилістичні та контентні особливості висвітлення теми руйнування цивільної й спортивної інфраструктури України в сучасних вітчизняних і закордонних ЗМІ та соціальних мережах;

- визначити специфіку й інструменти кризових комунікацій і спортивного менеджменту в Україні в умовах тривалої військової агресії на основі збору емпіричних даних (офіційної статистики, звітів та інтерв'ю з експертами галузі);

- розробити концептуальну модель, структуру та візуально-текстову форму авторського медіапроєкту «Руйнація спортивної інфраструктури України в умовах війни» для платформи Інстаграм (Instagram).

Місія медіапроєкту полягає в тому, щоб задокументувати руйнування спортивної інфраструктури України як втрату не просто матеріальних цінностей, а життєво важливого простору для розвитку суспільства; показати, що кожен знищений стадіон чи манеж є загрозою для здоров'я нації та майбутнього покоління українських чемпіонів. Кожен матеріал має відповідати на кілька запитань: що це було за місце; хто ним користувався; як воно постраждало; які джерела підтверджують інформацію; що втратили люди; які можливі кроки для збереження пам'яті та майбутнього відновлення.

Проєкт спрямований на цільову аудиторію:

- українців переважно віком від 18 до 35 років, які активно споживають новини через соціальні мережі й потребують стислих, але перевірених пояснень;

- спортсмени, тренери, батьки вихованців спортивних шкіл, представники громад і люди, безпосередньо пов'язані з локальними спортивними об'єктами;

- журналісти, студенти, викладачі та медіааналітики, для яких проєкт може бути прикладом відповідального документування чутливої теми.

1.3. Перелік методів здійснення авторського медіапроєкту

Методологічний підхід у межах авторського медіапроєкту «Руйнація спортивної інфраструктури України в умовах війни» базується на поєднанні теоретичних, емпіричних та творчо-прикладних методів. Це дозволило не лише систематизувати масштабні втрати галузі, а й трансформувати їх у життєздатну модель цифрового контенту для платформи Інстаграм.

З-поміж теоретичних та емпіричних методів застосовувалися:

- Контент-аналіз – систематичний моніторинг та аналіз висвітлення руйнувань цивільної інфраструктури в українських та міжнародних медіа (Суспільне, Tribuna.com), що дозволило виявити інформаційні прогалини у висвітленні саме спортивної тематики.
- Аналіз документів – вивчення офіційних звітів обласних військових адміністрацій, паспортів спортивних об'єктів, юридичних актів щодо фіксації воєнних злочинів та заяв міжнародних федерацій (FIS, IAAF, UEFA) для верифікації фактичних даних про збитки.
- Метод напівструктурованого глибинного інтерв'ю – головним завданням при фіксації розмовної мови стало уникнення штучності та шаблонів, які часто генеруються цифровими інструментами. Для цього під час транскрибування аудіозаписів зберігалися індивідуальні мовленнєві звороти, паузи, елементи професійного сленгу, як-от «об'єми», «лактат», «структура лиж» або «шиповки», та емоційні маркери. Це дозволило створити ефект живої присутності, де читач бачить реальну людину з її втомою, люттю, болем чи професійним азартом.
- Метод конкретних ситуацій – спрямований на детальне дослідження окремих спортивних споруд як унікальних прикладів трансформації мирного цивільного простору в зону воєнної катастрофи, що наочно продемонстровано на прикладі аналізу знищення стадіону «Перемога» в

Кадіївці після його окупації та перетворення на військову базу найманців ПВК «Вагнер».

- Метод порівняльного кейс-стаді – кожен об'єкт розглядався як окрема модель деструктивного впливу війни. «Донбас Арена» виступила моделлю законсервованої елітної інфраструктури, що втратила функціональне призначення через політичну ізоляцію регіону. Стадіон «Авангард» у Луганську продемонстрував модель інфраструктурної деградації, що супроводжується створенням фейкових інституційних клонів під егідою окупаційної пропаганди. Стадіон «Перемога» в Кадіївці став прикладом повної мілітаризації цивільного об'єкта, коли перетворення спортивної споруди на військову базу та склад боєкомплекту призвело до її фізичного самознищення внаслідок детонації після влучного удару у відповідь. Палац спорту «Дружба» в Донецьку розкрив модель мародерства та навмисного підпалу як акту первинного залякування та ліквідації української ідентичності в регіоні.
- Моделювання – творчо-прикладний рівень реалізації медіапроєкту базувався на моделюванні, яке дозволило розробити оптимальну структуру Інстаграм-лонгріду як нової та адаптивної форми представлення складного аналітичного контенту через візуально-текстові каруселі.
- Метод творчої візуалізації – у процесі підготовки матеріалів було використано метод творчої візуалізації для адаптації великих текстових масивів, результатів інтерв'ю та звітів під обмежений формат слайдів із чітким акцентуванням на ключових тезах, цитатах та інфографіці для кращого сприйняття аудиторією.
- Сценарний метод – послідовність та динаміку подачі матеріалів у межах кожної окремої публікації визначив сценарний метод, що передбачав чітке планування структури слайдів за схемою від обов'язкового залучаючого

«гачка» на обкладинці та подальшого розвитку теми до емоційного або аналітичного піку з фінальним заклик до дії й узагальнюючим висновком задля утримання уваги цифрового споживача

У межах емпіричного складника творчого пошуку ключовим методом стало глибинне інтерв'ю (In-depth interview), реалізоване через проведення серії особистих ґрунтовних розмов із діючими спортсменами Денисом Мухотіновим та Олександром Лісогором, а також спортивним менеджером Ольгою Бібік, що дало змогу отримати ексклюзивну інформацію про кризовий стан та особливості виживання галузі безпосередньо «зсередини».

Особливе місце в системі емпіричного пошуку посіла верифікація даних (Fact-checking), яка полягала в ретельній перевірці свідчень респондентів та візуальних матеріалів із соціальних мереж шляхом їх порівняння з даними супутникових знімків та офіційних щоденних зведень Генерального штабу Збройних Сил України щодо обстрілів цивільної інфраструктури.

Творчо-прикладний рівень реалізації медіапроєкту базувався на моделюванні, яке дозволило розробити оптимальну структуру Інстаграм-лонґрїду як нової та адаптивної форми представлення складного аналітичного контенту через візуально-текстові каруселі. Цілісність усього медіапродукту була забезпечена завдяки творчому проєктуванню, у межах якого створено єдиний візуальний стиль та айдентику проєкту, що гармонійно поєднує документальну точність фотографій руйнувань із сучасною графічною презентацією інформації.

II. СПЕЦИФІКАЦІЯ РОБОТИ

2.1. Теоретико-методологічні засади проєкту

Спортивна інфраструктура в сучасному медійному полі постає не як нейтральний набір споруд, потрібних лише для тренувань і змагань, а як частина соціального середовища, через яку суспільство читає стан громади, країни й самого публічного простору. Коли журналіст пише про стадіон, басейн, спортивний зал чи дитячо-юнацьку школу, він працює не тільки з об'єктом нерухомості. Йдеться про місце, де формуються сталі практики повсякденності: заняття дітей, підготовка спортсменів, локальні турніри, шкільні події, неформальні моделі спільності. Саме тому спортивна інфраструктура стає темою не вузькоспеціалізованого, а суспільного інтересу. А. Гусєв пов'язує це з тим, що медіа у спорті не просто фіксують події, а впливають на сприйняття спорту, формують ціннісні орієнтири і популяризують його серед населення [10, с. 3]. В. Чекалюк, своєю чергою, показує, що спортивна тематика в ЗМІ працює на рівні іміджу держави, а спортивні події впливають на аудиторію незалежно від політичних чи світоглядних відмінностей [44, с. 174]. Це і пояснює, чому руйнування або функціонування спортивного об'єкта виходить далеко за межі рубрики «Спорт».

Теоретична база українських досліджень дає підставу розглядати спортивну інфраструктуру саме в межах ширшого медіакомунікаційного процесу. У монографії Ю. Сазонової спортивна журналістика України постає як тривалий історичний сегмент національної преси, розвиток якого простежено від кінця XIX століття до 2010-х років [35, с. 2]. Для нашої теми показово, що дослідниця виокремлює різні форми існування сучасної спортивної преси: спеціалізовану спортивну пресу, спортивну «пресу в пресі» та спортивну піарналістику [35, с. 198]. Це означає, що спортивний зміст циркулює не лише в окремих спортивних медіа, а й у ширшому інформаційному просторі. Автореферат цієї ж дисертації наголошує, що спортивна преса утвердилася як

самостійний медійний сегмент і набула вищого соціального статусу в українському медіапросторі [37, с. 1]. У монографії 2020 року Ю. Сазонова ще глибше показує персональний і виданнєвий вимір цього поля, описуючи 115 спортивних журналістів і великий масив газетно-журнальних видань, що фактично демонструє: спортивна журналістика давно перестала бути периферійною зоною журналістикознавства [36, с. 2].

До 2022 року спортивна журналістика в Україні все ще значною мірою будувалася довкола результату, змагання, персоналії, коментаря та емоційного супроводу події. Війна змінила саму рамку висвітлення. В інтерв'ю для «Кореспондента» президент Національного олімпійського комітету України В. Гутцайт прямо окреслював, що першим викликом для міністерства стало збереження життя спортсменів, тренерів та їхніх родин, а вже далі – підтримка спорту вищих досягнень і масового спорту в нових умовах [14]. Отже, журналістика отримала нову оптику: не лише хто виграв і хто готується до старту, а за яких умов взагалі зберігається можливість тренуватися, змагатися і відтворювати спортивне життя. Показово, що навіть прикладні студентські роботи останніх років концентруються вже не на абстрактній історії жанру, а на конкретних практиках інтерв'ю і сюжетів із футбольними легендами у воєнний період [40]. У матеріалі «Чемпіона» про український спорт після початку повномасштабної війни теж акцент зміщено з перемоги як фінального результату на здатність спорту «залишатися на плаву» всупереч втратам, релокації та руйнуванню інфраструктурної бази [42]. У такому контексті інфраструктура стає не тлом, а центром розмови.

Перший перелом у медійному сприйнятті цієї теми стався тоді, коли інфраструктурні втрати були названі публічно і в цифрах. У січні 2023 року в українському інформаційному просторі прозвучала цифра 320 постраждалих спортивних об'єктів. У матеріалі Суспільного уточнювалося, що 87 із них були зруйновані повністю або частково, а найбільші втрати на той момент

фіксувалися в Луганській, Донецькій, Харківській, Миколаївській і Херсонській областях [1]. Офіційне повідомлення Міністерства молоді та спорту того ж дня повторювало ті самі базові показники і наголошувало, що ворог знищує спортивні комплекси, стадіони та палаци спорту [8]. Інтерфакс-Україна також подавав той самий зріз у фінансовій площині: збитки від руйнування спортивної інфраструктури вже тоді оцінювалися в суму понад 250 мільйонів доларів [32]. Для журналістики це мало принципове значення. Після появи таких даних тема перестала виглядати як ланцюг окремих трагедій. Вона набула масштабу системної проблеми, яку можна відстежувати, порівнювати, аналізувати й виводити на рівень державної політики.

Упродовж 2024 року ця логіка лише посилилася. У квітні 2024 року з'явилося повідомлення про 502 об'єкти спортивної інфраструктури, що постраждали під час повномасштабної війни [47]. Уже в червні LB.ua повідомляло про 518 знищених або пошкоджених спортивних об'єктів, серед яких були й 15 баз олімпійської підготовки [34]. Матеріал «1000 днів незламності: як війна змінила спортивну інфраструктуру України» показував, що для спортивних медіа сама інфраструктура стала повноцінним предметом аналізу: увага змістилася від підрахунку окремих руйнувань до осмислення змін у всій спортивній екосистемі [4]. Це вже не коротка новина про пошкоджену будівлю. Це розповідь про те, як руйнується мережа підготовки, дитячого спорту, резерву, реабілітації, клубного життя. Саме тут спортивна журналістика входить у спільне поле з соціальною, регіональною й навіть гуманітарною журналістикою. Вона починає говорити мовою втрат громади, а не лише мовою спортивного результату.

На початку 2026 року тема спортивної інфраструктури остаточно закріпилася як одна з базових у воєнному спортивному дискурсі. За даними Міністерства молоді та спорту, озвученими у відповіді на запит «Інтерфакс-Україна», від початку повномасштабного вторгнення постраждало

808 об'єктів спортивної інфраструктури і 147 об'єктів молодіжної інфраструктури – разом 955 [7]. Для нашого аналізу тут показові кілька деталей. По-перше, 492 з цих спортивних об'єктів припадали на спортивну інфраструктуру закладів освіти, тобто йшлося не лише про елітний спорт, а про середовище шкіл і масового залучення дітей до фізичної культури [7]. По-друге, 321 об'єкт було зруйновано повністю або частково, а 419 мали суттєві чи часткові пошкодження [7]. По-третє, географія втрат дозволяє побачити реальний масштаб: Херсонська область – 196 об'єктів, Харківська – 178, Луганська – 106, Донецька – 81, Сумська – 70 [7]. Журналістський текст, що працює з такими цифрами, вже не може обмежитися емоційною реакцією. Він має показати, що спортивна інфраструктура в зоні війни – це не периферійний сюжет, а карта системного руйнування повсякденного життя.

Ще один ракурс дає заява міністра молоді та спорту України М. Бідного у лютому 2026 року. Він повідомив, що за час повномасштабного вторгнення було зруйновано або пошкоджено 830 об'єктів спортивної інфраструктури, зокрема 24 бази олімпійської, дефлімпійської та паралімпійської підготовки, а також що загинуло щонайменше 663 спортсмени і тренери [6]. На перший погляд, ця цифра не збігається з показником 808 спортивних об'єктів зі січневої відповіді міністерства [7]. Але саме тут і проявляється якість журналістської роботи. Професійне висвітлення не зводиться до механічного зіставлення чисел. Журналіст має пояснювати методику, часову межу, відмінність між спортивною та молодіжною інфраструктурою, а також зміну даних упродовж року. Інакше статистика починає працювати не на розуміння, а на плутанину. Для наукового аналізу ця обставина теж промовиста: спортивна інфраструктура стала настільки значущим об'єктом висвітлення, що сама статистика її руйнувань потребує інтерпретації, а не простого передруку.

Суспільна вага цієї теми розкривається повніше, якщо подивитися на інфраструктуру з позиції громади. Дипломний проєкт С. Куропятника акцентує,

що розвиток регіональних спортивних медіа в Україні лишається недостатньо дослідженим, хоча саме регіональний вимір містить реальну перспективу подальшого розвитку [22, с. 3]. Це прямо стосується нашої теми. Для загальнонаціонального медіа пошкоджений спортивний зал може бути одним рядком у зведенні. Для регіональної журналістики це втрата конкретної секції, команди, тренерського середовища, локального календаря змагань. Магістерська робота В. Паламарчука теж виходить із того, що спорт є частиною життя громадян, а спортивна преса набуває популярності саме тому, що працює з тим, що аудиторія сприймає як близьке і своє [29, с. 4]. Тому спортивна інфраструктура стає суспільно значущою не тільки через масштаб руйнувань, а й через те, що кожен об'єкт у місцевому вимірі має власну біографію, власне коло людей і власний соціальний сенс.

На рівні професійної журналістики спортивна інфраструктура ще й змінює саму жанрову оптику матеріалу. Якщо медіа обмежується сухою статистикою, тема швидко втрачає людську виразність. Якщо ж об'єкт показано як місце, де тренувалися діти, проходили чемпіонати області, працювали вчителі фізкультури, відновлювалися військові або готувалися паралімпійці, тоді новина набуває суспільної ваги. В. Чекалюк наголошує, що спортивна журналістика виконує не лише інформаційну, а й виховну, ідентифікаційну та об'єднуювальну функції [44, с. 175]. У Гусєва спорт у медіа постає як багаторівнева комунікація, в якій ЗМІ здатні не просто висвітлювати подію, а формувати сприйняття самої сфери спорту [10, с. 3–4]. У воєнному контексті це означає, що матеріал про зруйнований басейн або стадіон стає текстом про втрату соціального ресурсу, а не тільки про пошкодження стін і даху. У цьому й полягає різниця між поверхневою новиною та науково осмисленим журналістським висвітленням.

Міжнародний вимір також робить спортивну інфраструктуру темою суспільної ваги. У магістерській роботі А. Лонюка спорт розглядається як канал публічної дипломатії, міжнародного діалогу і м'якої сили, через який Україна

посилює міжнародну видимість, солідарність і підтримку в Європі [25, с. 4–5]. Цей висновок добре накладається на медійне висвітлення втрат. Коли руйнуються стадіони, олімпійські бази чи шкільні спортивні об'єкти, це стає аргументом не лише для внутрішньої дискусії, а й для зовнішньої комунікації. У річному звіті Міжнародного олімпійського комітету (МОК) за 2022 рік тема підтримки українських спортсменів була винесена в сам підзаголовок «Solidarity and Peace», а в матеріалах організації прямо згадувалася допомога спортсменам з України [54]. Візит Томаса Баха до Києва в липні 2022 року, під час якого він зустрівся з близько сотнею українських спортсменів в Олімпійському тренувальному центрі, теж працював не лише як символічний жест, а як міжнародне визнання того, що український спорт існує в екстремальних умовах і потребує підтримки [55]. Отже, спортивна інфраструктура в журналістиці функціонує і як внутрішній, і як зовнішній політичний аргумент.

Ще одна причина, через яку спортивна інфраструктура є повноцінним об'єктом суспільно значущого висвітлення, полягає в її здатності концентрувати в одному сюжеті кілька часових вимірів. Вона фіксує минуле, бо кожна арена має свою історію. Вона позначає теперішнє, бо показує, як саме війна змінює простір життя зараз. Вона проектує майбутнє, бо від стану цієї інфраструктури залежить, чи матиме країна масовий спорт, резерв, регіональні школи, умови для реабілітації ветеранів і відновлення громад після війни. У пізніших розділах своїх монографій Ю. Сазонова прямо вказує, що поле спортивної журналістики і далі лишається відкритим для нових напрямів дослідження, серед яких персоналізований вектор, аналіз творчих лабораторій журналістів та нові траєкторії розвитку спортивної преси [36, с. 241]. Це означає, що тема інфраструктури не є випадковою модою воєнного часу. Вона закономірно входить у ширший процес оновлення спортивної журналістики. Поява нових кваліфікаційних робіт, зокрема присвячених сучасним практикам спортивного

інтерв'ю й сюжету [40], лише підтверджує, що дослідницьке поле тут швидко розширюється.

У підсумку спортивна інфраструктура постає об'єктом суспільно значущого журналістського висвітлення не лише тому, що вона зазнає фізичного руйнування внаслідок війни, а й тому, що саме через неї медіа отримують можливість показати багатовимірний характер втрат, яких зазнає країна. Йдеться не просто про пошкоджені будівлі, спортивні зали, стадіони, басейни чи бази підготовки. Кожен такий об'єкт є частиною значно ширшого соціального простору, у якому перетинаються потреби громади, спортивна підготовка, виховання дітей і молоді, локальна ідентичність, інституційна присутність держави та міжнародне представництво України. Саме тому руйнування спортивної інфраструктури в журналістському тексті не зводиться до фіксації матеріального збитку. Воно набуває значення маркера суспільного зламу, який можна побачити в конкретній, предметній, візуально й статистично вимірюваній формі [1].

З погляду журналістської практики спортивна інфраструктура дає тексту ту фактологічну опору, без якої воєнний сюжет легко ризикує перетворитися на абстрактне повідомлення про черговий епізод руйнування. Саме на прикладі спортивних об'єктів медіа можуть показати не лише сам факт втрати, а й її масштаб, локалізацію, часову динаміку, типологію і функціональний зміст. Коли в матеріалі названо не просто цифру, а конкретний об'єкт, конкретний регіон, конкретний вид споруди та її роль у спортивному житті міста чи області, руйнування перестає бути анонімним. Воно отримує просторову й соціальну визначеність, а отже, краще піддається суспільному осмисленню [1]. У цьому полягає одна з причин, чому спортивна інфраструктура так виразно входить у медійний порядок денний: через неї війна стає не лише темою про фронт чи державну безпеку, а й темою про щоденне життя, порушену норму, знищену публічну функцію, втрачений простір розвитку [7].

Аналітичний потенціал цієї теми є не менш переконливим. Руйнування спортивного об'єкта дає змогу говорити не тільки про саму споруду, а й про коло соціальних зв'язків, яке вона утримувала. Йдеться про тренувальні маршрути дітей і підлітків, роботу тренерів, підготовку спортсменів різних рівнів, діяльність дитячо-юнацьких шкіл, наявність або відсутність безпечного простору для фізичного розвитку, можливість проведення локальних турнірів, підтримання спортивної традиції в громаді. Коли медіа фіксують руйнування стадіону чи басейну, вони фактично документують розрив цілої інфраструктури щоденності. Саме в цьому сенсі спортивна журналістика виходить за межі галузевого висвітлення й починає працювати як форма суспільного аналізу [25, с. 4–5]. Через тему спортивної інфраструктури журналістика отримує змогу говорити про втрату не лише в будівельному чи адміністративному сенсі, а й у площині соціальної тканини громади, яка трималася на цих об'єктах.

Ще один вимір цієї теми пов'язаний з локальною пам'яттю. Спортивні об'єкти – це простори, у яких накопичуються не тільки функції, а й символічні значення. Стадіон або палац спорту може бути місцем перших змагань, міських турнірів, шкільних чемпіонатів, тренувань кількох поколінь. Тому їхнє знищення фіксується медіа не просто як матеріальне ушкодження, а як втрата знакового осередку колективного досвіду. У таких сюжетах журналістика працює вже не тільки з новиною, а й з пам'яттю. Вона засвідчує, що втрачено, кому це належало в суспільному сенсі, яке місце займало в житті міста чи регіону і чому ця втрата має бути зафіксована не лише для сьогоденного дня, а й для майбутнього. Саме тому спортивна інфраструктура стає зручною й переконливою формою документування війни: вона поєднує видиму предметність і глибокий символічний зміст [44, с. 174–175].

Водночас спортивна інфраструктура відкриває і міжнародний вимір висвітлення. Руйнування баз олімпійської підготовки, великих спортивних комплексів, дитячо-юнацьких центрів чи арен виходить за межі локального

інформаційного поля й починає працювати як аргумент у ширшій комунікації України з міжнародними спортивними, політичними та медійними інституціями. Через такі об'єкти стає видимим не тільки внутрішній масштаб втрат, а й те, що війна руйнує країну як учасницю міжнародного спортивного життя. Ідеться не лише про пошкодження споруд, а й про ослаблення можливостей для підготовки спортсменів, репрезентації держави на міжнародних аренах, підтримання повноцінного спортивного циклу. Саме з цієї причини спортивна тема в медіа має іміджевий і дипломатичний потенціал: вона дає підстави говорити зі світом мовою конкретних, зрозумілих і верифікованих втрат [25, с. 4–5].

Подальший розвиток наукового розгляду спортивної інфраструктури в медійному вимірі пов'язаний із посиленням ролі аналітичних матеріалів, які виходять за межі коротких новинних повідомлень. Журналістські тексти дедалі частіше фіксують не окремі руйнування, а системні зміни простору фізичної культури. У фокусі опиняються процеси втрати матеріальної бази дитячо-юнацьких шкіл, скорочення кількості доступних тренувальних майданчиків, порушення циклів підготовки спортсменів різних рівнів. Подібні зміни формують нову інформаційну реальність, у межах якої спортивна журналістика виконує функцію документування суспільних трансформацій, спричинених воєнними діями.

Особливого значення набуває фіксація географічного розподілу втрат. Регіональні відмінності у масштабах пошкоджень спортивних об'єктів демонструють нерівномірність впливу воєнних дій на інфраструктурну мережу країни. У прифронтових областях, зокрема на Сумщині якій буде приділено значну увагу в медіапроекті, спостерігається практично повне знищення окремих сегментів спортивного середовища, тоді як у відносно віддалених регіонах відбувається часткова деградація матеріально-технічної бази. Така ситуація створює підґрунтя для формування нових аналітичних моделей у

журналістських матеріалах, де інфраструктурні втрати розглядаються через призму просторової нерівномірності та функціонального розриву між регіонами.

Окремого розгляду потребує вплив руйнування спортивних об'єктів на соціальну інтеграцію населення. Спортивні споруди виконують роль центрів локальної взаємодії, де формуються горизонтальні зв'язки між різними групами населення. Втрата таких просторів призводить до послаблення соціальної згуртованості, зменшення кількості спільних практик та звуження можливостей для регулярної фізичної активності. У журналістських матеріалах подібні процеси відображаються через опис зміни повсякденного життя громад, що втратили доступ до звичних спортивних локацій.

Медійне висвітлення руйнування спортивної інфраструктури також пов'язане з необхідністю інтерпретації наслідків для системи підготовки спортсменів. Порухення функціонування тренувальних баз, спеціалізованих центрів та спортивних шкіл формує довгострокові виклики для відновлення професійного спорту. Журналістські тексти у цьому випадку виконують роль посередника між статистичними даними та суспільним сприйняттям, переводячи кількісні показники у площину соціальних наслідків. Особливе значення має відображення втрат кадрового потенціалу, що супроводжує руйнування інфраструктури, оскільки зміни стосуються як матеріальної, так і людської складової спортивної сфери.

Окремий блок журналістських досліджень стосується трансформації функцій спортивних об'єктів у воєнний період. Частина споруд змінює первинне призначення, виконуючи роль гуманітарних центрів, пунктів тимчасового розміщення або логістичних хабів. Така функціональна перебудова демонструє адаптивність інфраструктури до кризових умов, проте одночасно призводить до втрати спортивного призначення значної кількості об'єктів. У журналістських матеріалах подібні процеси відображаються через опис змін у структурі

використання приміщень та територій, що раніше функціонували виключно у спортивній сфері.

Додатковий вимір медіависвітлення руйнувань спортивної інфраструктури пов'язаний із цифровізацією інформаційного середовища. Поширення новин через соціальні мережі, телеграм-канали сформувало інший темп циркуляції даних. Інформація про пошкодження спортивних об'єктів часто з'являється у стрічках оперативних повідомлень до появи повноцінних журналістських матеріалів. Така ситуація підсилює значення перевірки джерел, зіставлення даних різних інформаційних ресурсів, використання відкритих джерел розвідки. Журналістика у сфері спорту в умовах війни поступово інтегрує елементи цифрової аналітики, картографування руйнувань, візуальної реконструкції подій.

Значна трансформація відбувається у сфері аудиторного сприйняття. Спортивна інформація про наслідки війни виходить за межі профільної аудиторії спортивних медіа. До неї долучаються читачі суспільно-політичних ресурсів, міжнародні споживачі новин, представники спортивних організацій. Це формує багаторівневу систему комунікації, де один і той самий факт руйнування інтерпретується через різні інформаційні канали. Виникає ефект множинного прочитання, коли спортивна подія перестає існувати ізольовано від суспільних процесів.

Також окремого значення набуває етичний вимір журналістської роботи. Висвітлення руйнувань потребує точного дотримання балансу між документуванням наслідків і недопущенням надмірної візуалізації трагедії. Матеріали про знищені спортивні об'єкти містять ризик вторинної травматизації аудиторії, тому структура подачі інформації орієнтується на стриману фактологічність, мінімізацію сенсаційності, уникнення надлишкових емоційних акцентів. Журналістика у спортивній сфері поступово формує внутрішні

стандарти роботи з воєнною тематикою, де пріоритетом виступає точність і перевіреність даних.

2.2. Реалізація авторського медіапроєкту.

На виконання практичної частини бакалаврської кваліфікаційної роботи на тему «Авторський медіапроєкт "Руйнація спортивної інфраструктури України в умовах війни"» було розроблено, структуровано та реалізовано серію Ви маєте публіцистичні матеріали на цю тему, аналітичних та інтерв'юерських матеріалів. Цей аналітичний звіт є узагальненням проведеної роботи, де послідовно вивчено методологію медіапроєкту, жанрово-стилістичні особливості текстового наповнення, специфіку взаємодії з респондентами в умовах психологічної травми, а також виведено системні закономірності деструктивного впливу російської агресії на спортивний потенціал України на основі зібраного емпіричного матеріалу.

Практичний складник проєкту – створення цифрового медіапродукту на платформі Інстаграм, який здатний виконувати три ключові функції: документальну, пов'язану з фіксацією воєнних злочинів проти цивільних об'єктів, аналітичну, спрямовану на дослідження кризового менеджменту в спорті та перспектив репарацій, а також комунікаційну, яка забезпечує інформаційне протистояння на міжнародній арені та збереження внутрішньої мотивації спортивної спільноти. Реалізація практичної частини передбачала вирішення кількох важливих завдань, серед яких першочерговим став збір первинної інформації та верифікація даних щодо руйнувань спортивних об'єктів. Це стосувалося як нових руйнувань, так і тих об'єктів, що перебувають в окупації ще з 2014 року. Для цього використовувалися офіційні джерела, свідчення очевидців, звіти профільних міністерств та федерацій.

Наступним кроком стала розробка спеціалізованих опитувальників та проведення глибинних інтерв'ю з діючими спортсменами та спортивними функціонерами із суворим дотриманням журналістської етики та психологічного

супроводу. Важливим викликом стала жанрова адаптація контенту — трансформація великих масивів аналітичних даних у лаконічні, але змістовно глибокі лонгриди для цифрових медіа у форматі Інстаграм-каруселей. Фінальним етапом стало формування системних висновків щодо функціонування спортивної галузі в умовах затяжної війни та розробка пропозицій щодо стратегії майбутньої інфраструктурної відбудови. Об'єктом дослідження в практичній частині виступили конкретні кейси руйнування спортивної інфраструктури, зокрема стадіон «Динамо» імені Валерія Лобановського, Чернігівська лижна база Олімпійського резерву, «Донбас Арена», стадіон «Авангард» у Луганську, стадіон «Перемога» в Кадіївці та Палац спорту «Дружба» в Донецьку, а також людський капітал галузі в особах біатлоністів, лижників та менеджерів.

Практична частина медіапроекту була розділена на три тематичні блоки, кожен із яких відповідав логіці побудови бакалаврського дослідження.

Перший блок був присвячений свіжим шрамам повномасштабної війни в столичному регіоні. Сюди увійшли оперативні лонгриди про пошкодження стадіону «Динамо» імені Валерія Лобановського після масованої атаки в ніч проти 24 травня. Жанровою особливістю цих матеріалів стала оперативна аналітика з елементами репортажності. Стилістичний фокус тримався на офіційно-діловому, стриманому стилі, що повністю виключає суб'єктивні оціночні судження відповідно до стандартів суспільно-політичного мовлення. Замість використання емоційних епітетів увага акцентувалася на конкретній фіксації матеріальних збитків, таких як вибиті шибки в кімнаті з Кубком, пошкодження Музею «Динамо» та руйнування зовнішнього фасаду.

Другий блок сформували три глибинні інтерв'ю, які презентували спорт як інструмент інформаційної та мілітарної стійкості через три різні психотипи та інституційні ролі. Інтерв'ю з Денисом Мухотіновим відображає стан юніора з прикордонної Сумщини, у якого війна забрала спокійне міжсезоння, але

нагородила спортивною люттю. Через його пряму мову транслюється реальність регіону, де мінування лісів унеможлиблює накатування зимових трас, а знищення легкоатлетичного манежу СумДУ сприймається як особиста трагедія. Кардинально іншим за характером стало інтерв'ю з Олександром Лісогором, чия мова є суворою та приземленою. Лісогор фіксує технічний бік виживання збірної: відсутність фінансової стабільності, збори «на коліні», роботу сервісменів вручну та багатогодинні черги на кордонах. Втрату Чернігівської бази він описує через суху констатацію того, що команду позбавили дому, і тепер усе тримається суто на характері. Третім у блоці стало інтерв'ю з Ольгою Бібік, яке поєднало в собі статус офіційного функціонера та особисту драму матері. Ольга говорить як президент Федерації легкої атлетики Чернігівщини, що веде паперову війну за інвентаризацію руїн стадіону Гагаріна та організацію виїздів для 360 дітей-спортсменів прикордоння до київських манежів. Водночас у її тексті присутній сильний емоційний пласт втрати батька на фронті, де мова стає більш метафоричною, демонструючи, як особисте горе трансформується у менеджерську відповідальність за майбутнє покоління.

Третій блок охопив ретроспективну хроніку знищення об'єктів, втрачених до 2022 року, таких як «Донбас Арена», стадіони в Луганську та Кадіївці, а також Палац спорту «Дружба». Цей блок мав на меті довести важливу наукову тезу роботи про те, що руйнація спортивної інфраструктури України – це цілеспрямований дванадцятирічний процес, який Росія розпочала ще у 2014 році. Жанровою особливістю став історико-аналітичний лонгвід із застосуванням порівняльних таблиць, а стилістичний фокус тримався на різкому контрасті між «золотою ерою» об'єктів та їхнім поточним занедбаним станом у 2026 році. Особлива увага приділялася документуванню мародерства, наприклад, вирізанню електропроводки на «Дружбі» або заростанню бур'янами поля «Авангарду».

На основі розроблених і опублікованих матеріалів, проведення інтерв'ю та аналізу зібраної статистики було сформовано кілька аналітичних висновків щодо стану та майбутнього українського спорту.

Першим висновком стала фіксація масштабної трансформації інфраструктурного ландшафту та виникнення глибокого географічного дисбалансу. Бойові дії та масовані обстріли призвели до тотальної руйнації регіональних спортивних шкіл на Сході та Півночі України, що змусило більшість професійних спортсменів та ДЮСШ базуватися на обмеженій кількості майданчиків у Західних регіонах або в Києві. Це спричинило інфраструктурне перевантаження вцілілих об'єктів, де на одному треку одночасно змушені тулитися національні збірні, паралімпійці, юніори та аматори. Така ситуація в перспективі кількох років загрожує зниженням технічних результатів українських атлетів через неможливість повноцінного дотримання індивідуальних графіків підготовки.

Другим висновком став феномен «результату всупереч» як прояв найвищої моральної стійкості людського капіталу галузі. Емпіричні дані зафіксували, що попри знищення матеріально-технічної бази, українські спортсмени демонструють унікальну ефективність. Показовим є приклад Чернігівської ДЮСШ олімпійського резерву з лижного спорту: її база повністю знищена авіабомбами, інвентар згорів, тренери живуть у модульних будиночках від польського уряду, проте у 2025–2026 роках школа виграє всі юнацькі та юніорські чемпіонати України, займаючи перше підсумкове місце в країні. Це доводить, що в умовах війни головним мотиваційним чинником стає внутрішній обов'язок представлення воюючої держави на міжнародній арені. Результати Лісогора на Олімпіаді-2026 на Чемпіонаті світу є продуктом усвідомлення того, що їхня діяльність є легітимним і важливим складником інформаційного фронту країни.

Третій висновок стосується воєнних злочинів проти спорту, зокрема мілітаризації цивільних об'єктів окупантами. Кейс стадіону «Перемога» в Кадіївці наочно продемонстрував тактику Російської Федерації, яка полягає у навмисному використанні підтрибунних приміщень та критих залів під казарми особового складу та склади боєкомплекту. Це автоматично позбавляє об'єкти захисту Міжнародного гуманітарного права і перетворює їх на військові цілі. Для журналіста-дослідника це ставить завдання надточної фіксації причинно-наслідкових зв'язків. У матеріалах медіапроєкту було чітко розмежовано: стадіон зруйновано внаслідок детонації ворожого БК, який окупанти незаконно там розмістили. Така деталізація є критично важливою для формування майбутнього юридичного пакета на отримання репарацій, оскільки відповідальність за руйнацію повністю покладається на сторону, що порушила цивільний статус інфраструктури.

На основі проведеного дослідження в межах бакалаврської кваліфікаційної роботи ***пропонуються конкретні практичні кроки для збереження та відновлення спортивного потенціалу України.***

По-перше, необхідно здійснити перехід до модульних та адаптивних конструкцій у короткостроковій перспективі. Оскільки велике капітальне будівництво залізобетонних споруд на прикордонні зараз неможливе, Федераціям спільно з ОВА доцільно ініціювати зведення легких модульних каркасних або надувних манежів із сучасним покриттям. Вони коштують у рази дешевше і зводяться за кілька місяців, що дозволить оперативно повернути зимовий тренувальний процес безпосередньо в постраждалі регіони та зупинити відтік талановитої молоді.

По-друге, важливим кроком є створення прозорих інвестиційних паспортів об'єктів. Щоб залучити міжнародних інвесторів одразу після відкриття безпекових вікон, кожна обласна федерація вже зараз повинна провести повну юридичну очистку своїх об'єктів, об'єднавши землю і будівлі під одним

балансоутримувачем. Необхідно розробити цифрові паспорти руїн із чітким технічним аудитом, щоб іноземний донор бачив готовий бізнес-план модернізації за стандартами міжнародних федерацій, а не просто абстрактне прохання про фінансову допомогу.

По-третє, всі об'єкти, які будуть відбудовуватися з нуля після війни, мають закладатися на основі концепції стовідсоткової інклюзивності. Нова інфраструктура має проектуватися як безбар'єрний простір подвійного призначення: для підготовки олімпійського резерву та для масштабної фізичної і психологічної реабілітації ветеранів війни з ампутаціями та травмами. Спорт має перетворитися на головний інструмент соціальної адаптації в повоєнній Україні, повертаючи людям відчуття контролю над власним тілом і життям.

По-четверте, необхідно посилити інформаційний тиск через персональні амбасадорські кампанії наших атлетів на світовій арені. Персональні історії спортсменів діють на іноземну спільноту набагато потужніше, ніж офіційні звіти відомств. Спортивним журналістам та федераціям необхідно створювати якісний англomовний контент на основі матеріалів медіапроєкту, щоб кожен український атлет, виїжджаючи на міжнародні змагання чи Кубки світу, мав готові візуальні та текстові кейси руйнувань своєї рідної бази для демонстрації в іноземних ЗМІ та кулуарах міжнародних федерацій.

2.3. Джерельна база проєкту

Для проєкту було відібрано кілька типів джерел. Першу групу становлять новинні тексти «Суспільне Спорт», «Суспільне Донбас», «Інтерфакс-Україна» та LB.ua, де переважає оперативно-інформаційна модель подання [1]. Другу групу становлять матеріали «Чемпіона», які частіше тяжіють до оглядового, пояснювального або підсумкового формату [4]. Третю групу складають повідомлення Міністерства молоді та спорту України, у яких тема спортивних руйнувань поєднується з державною комунікацією, міжнародними контактами й мобілізаційною риторикою [2]. Четверта група – документи Ради Європи та

матеріали олімпійських структур, де руйнування спортивної інфраструктури потрапляють у наднаціональний порядок денний [50].

Руйнування спортивної інфраструктури не існують у медійному просторі як суто локальна інформація про пошкоджену будівлю. Уже в ранніх публікаціях тема відразу входить у кілька комунікаційних площин: новинну, статистичну, символічну, правову і міжнародну. У новині «УАФ буде позиватись проти Росії через зруйновану внаслідок війни спортивну інфраструктуру» спортивні об'єкти подано в юридичній перспективі [41]. У повідомленні «320 об'єктів постраждало» тема організована навколо статистики й збитків [1]. У матеріалі «Спорт під обстрілами, але нескорений» вона виводиться на рівень виступу української сторони на майданчику EPAS [2]. Через це обмеження корпусу лише новинними текстами позбавило б дослідження значної частини смислового поля.

На рівні часових меж дослідження охоплює 2022–2026 роки (Додаток Г). Це дає змогу простежити не тільки зміну фактологічних показників, а й еволюцію самої медійної рамки. Матеріали 2022–2023 років переважно фіксують первинний шок, раннє документування втрат і перші спроби юридичного реагування [41]. Тексти 2024 року частіше працюють у режимі огляду, зіставлення та розширення масштабу руйнувань [4]. Матеріали 2025–2026 років дедалі частіше поєднують тему інфраструктурної руїни з міжнародними інституціями, санкційною риторикою, темою відновлення та елементами дипломатичної комунікації [2]. Це означає, що наша джерельна база відбиває не одну часову точку, а зміну медійного режиму всередині самої теми.

Структура джерельної бази (Додаток Г) показує, що обсяг публікацій не є однорідним і свідомо поєднує журналістські, державні та міжнародні джерела. Саме це дає змогу аналізувати не лише тексти як такі, а й різні комунікаційні режими, у межах яких формується публічне знання про спортивні руйнування.

Найскладнішим виміром нашого дослідження виявився професійний аспект створення текстів про зруйновані спортивні об'єкти. Тут йдеться вже не лише про тематичні акценти чи жанрові форми, а про самі умови виробництва журналістського повідомлення. На цьому рівні тема спортивної інфраструктури перетинається з ширшим колом проблем воєнної журналістики: перевіркою рухомих даних, роботою з чутливими візуальними образами, межами емоційного впливу, безпекою репортера, зміною стандартів під тиском війни. Саме тому до джерельної бази 2.3 включено не тільки медійні тексти про спортоб'єкти, а й праці, присвячені журналістській етиці, рекомендації Комісії з журналістської етики, матеріали ІМІ, а також сторінки UNESCO, присвячені безпеці журналістів [11].

Проблема фактчекінгу в цій темі починається з рухомості статистики. Один і той самий об'єкт дослідження – зруйнована спортивна інфраструктура – в різних джерелах репрезентований різними цифрами: 32, 320, 502, 518, 734, 830, 955 [41]. На перший погляд це може створювати враження розбалансованості або статистичної непевності. Насправді йдеться про інше: джерела працюють з різними часовими зрізами, різними системами обліку й різними обсягами охоплення. У ранньому матеріалі «УАФ буде позиватись проти Росії...» фігурує 32 об'єкти на карті Sport Map [41]. У січні 2023 року «320 об'єктів постраждало» фіксує стан на той момент і додає число повністю чи частково зруйнованих об'єктів та суму збитків [1]. У 2025 році Україна на EPAS говорить уже про 734 об'єкти спортивної інфраструктури та 18 національних баз [2]. На початку 2026 року в агентському повідомленні з'являється ширша цифра 955 спортивних і молодіжних об'єктів, з яких близько 76 відновлено [7]. Це означає, що фактчекінг тут пов'язаний не лише з перевіркою числа, а й з поясненням його меж.

2.4. Модель висвітлення проблеми

У результаті дослідження запропоновано мультимедійну модель висвітлення проблеми руйнування спортивної інфраструктури України в умовах війни.

Побудова моделі якісного висвітлення теми руйнувань спортивної інфраструктури вимагає виходити з подвійної природи самого матеріалу. З одного боку, це новина про наслідки війни, де визначальними є точність факту, джерело інформації, час фіксації події, коректне формулювання масштабу втрат. З іншого боку, це спортивний матеріал, у якому зруйнований стадіон, басейн, палац спорту чи база підготовки ніколи не є лише «будівлею». Такий об'єкт майже завжди пов'язаний із тренувальним процесом, дитячим і юнацьким спортом, місцевою спортивною традицією, символічним капіталом громади та міжнародною репрезентацією країни. Саме тому якісний текст у цій темі не може обмежуватися коротким переказом факту обстрілу. Він має пояснити, що саме втрачено, чому цей об'єкт був значущим і як його руйнування змінює спортивний простір міста, регіону чи всієї держави. Такий підхід узгоджується з логікою «Медіакомпаса: путівника професійного журналіста», де базові стандарти новинної роботи пов'язано з точністю, достовірністю, повнотою, балансом думок і відокремленням фактів від коментарів [9, с. 8–10].

Фактологічна основа моделі має бути жорсткою. Новина про знищений спортивний об'єкт повинна відповідати щонайменше на кілька запитань: що саме сталося, який саме об'єкт пошкоджено або зруйновано, коли це сталося, яке джерело підтверджує інформацію, чи йдеться про первинні дані, чи про уточнений підрахунок, яке місце цей об'єкт займав у спортивній системі. Без такого мінімуму повідомлення легко перетворюється на емоційний фрагмент воєнної хроніки, а не на журналістський текст. У «Медіакомпасі» наголошено, що в новині журналіст не має права домислювати чи підмінювати факт власною оцінкою, а кожне важливе твердження повинно мати компетентне джерело [9, с.

8–9]. Для теми спортивної інфраструктури це означає, що редакція не може обмежитися формулою на кшталт «знищено черговий спортоб'єкт». Якісний текст має назвати, чи це була база олімпійської підготовки, дитячо-юнацька спортивна школа, басейн після реконструкції, міський стадіон або багатофункціональний комплекс. Саме така конкретизація переводить новину з рівня загального шоку на рівень суспільно значущого знання про втрату. У статті Вікторії Чекалюк «Вплив матеріалів спортивної тематики у ЗМІ на формування іміджу держави» наголошено, що дедалі більша увага в спортивних медіа приділяється не тільки змаганням, а й інфраструктурі спортивних об'єктів, коментарям фахівців та ширшому пояснювальному шару, а отже спортивна тема вже сама по собі вимагає вищого рівня фахової підготовки журналіста [44, с. 176–177].

Жанрово-композиційний вимір моделі визначає, що не кожен матеріал про спортивні руйнування повинен бути написаний однаково. Коротка новина має працювати як оперативний формат: без розмитих оцінок, без пафосного перевантаження, з чітко винесеним джерелом і мінімально достатнім контекстом. Аналітичний матеріал, навпаки, повинен розгортати тему через порівняння, часові зрізи, динаміку зростання втрат, зміну статусу об'єктів, міжнародну реакцію, відновлення або юридичні наслідки. Репортажний або репортажно-аналітичний текст має іншу функцію: дати відчуття простору, показати, що саме означає руїна для людей, які були пов'язані з цим місцем. У роботі Дмитра Климчука «Репортаж як жанр сучасної української журналістики: тенденції та трансформації» сам дослідницький фокус спрямований на те, що жанр репортажу в сучасних медіа змінюється й часто поєднує ознаки кількох форматів [16]. Це особливо доречно для теми зруйнованих спортоб'єктів, де журналіст часто мусить поєднувати інформаційне повідомлення, просторову деталізацію, елемент документування й авторське композиційне рішення. Ольга Лаврик у статті «Жанрово-стильові особливості репортажу в українській

спортивній пресі» підкреслює, що репортаж у спортивній журналістиці відзначається динамізмом, емоційною напругою та ефектом присутності [23, с. 196–201]. У практичному сенсі це означає, що для теми руйнувань спортивної інфраструктури репортажна техніка доречна лише тоді, коли вона підсилює розуміння події, а не перетворює руїну на ефектну декорацію.

Контекстуально-пояснювальний блок моделі має усунути ще одну типову слабкість багатьох медійних матеріалів – подання об'єкта без розуміння його ролі в спортивному середовищі. Коли читачеві повідомляють, що «пошкоджено базу» чи «зруйновано басейн», цього замало, щоб оцінити реальний масштаб втрати. Якісний матеріал повинен відповісти, чому цей об'єкт був значущим. Чи використовувався він для підготовки спортсменів національного рівня. Чи був єдиним басейном у місті. Чи пов'язувався з дитячо-юнацьким спортом. Чи був частиною модернізаційного проекту. Саме такий контекст дозволяє зрозуміти, що руйнування спортивної інфраструктури – це не лише матеріальний збиток, а і втрата спортивної функції, соціального простору і частини символічного образу міста. У монографії Ю. Сазонової «Спортивна журналістика України: історія, еволюція, трансформація» зазначено, що в ній розглядається історія спортивної періодики України від її зародження до 2010-х років, систематизуються спортивні часописи різних епох, аналізується їхній контент, жанрово-тематичний діапазон і характерні особливості [35, с. 2–3]. Саме така дослідницька перспектива підказує, що спортивна тема в журналістиці має власну логіку і не може бути зведена до нейтрального інфраструктурного повідомлення. У монографії «Спортивна журналістика України: провідні персоналії та основні газетно-журнальні видання (XIX–XXI ст.)» та в авторефераті «Спортивна преса України: особливості становлення та сучасне функціонування» спортивна журналістика також осмислюється як окремий і структурований сегмент українського медіаполя, а не як тематичне відгалуження загальної журналістики [36].

Окремого значення в моделі набуває *етико-візуальний компонент*. Візуальний образ у темі спортивних руйнувань має надзвичайно сильну дію, бо майже завжди працює одразу в кількох площинах: як доказ, як емоційний тригер, як символ втраченої норми, як елемент формування пам'яті про війну. Саме тому журналістська якість тут визначається не лише тим, чи вдалося здобути сильний кадр, а й тим, чи є цей кадр виправданим, чи не він витісняє зміст, чи не експлуатує біль замість того, щоб пояснювати втрату. Кодекс етики українського журналіста вимагає поваги до права громадськості на повну й об'єктивну інформацію, відокремлення фактів від суджень і припущень, а також поваги до приватного життя людини [19]. У «Посібнику з журналістської етики» підкреслено, що якісна журналістика тримається на точності, повноті, збалансованості та неупередженості, а редакційні рішення мають оцінюватися не тільки з позиції ефектності, а й з погляду етичної виправданості [30, с. 8–9]. Для спортивної теми це означає, що фотографія зруйнованої арени, басейну чи спорткомплексу повинна не шокувати заради шоку, а давати уявлення про масштаб і характер втрати. Коли йдеться про людей, пов'язаних із цим простором, редакція має бути ще уважнішою: не можна будувати матеріал на візуальному тиску, якщо він не додає нічого до розуміння події.

Іміджево-суспільний блок моделі пов'язаний із тим, що спортивна журналістика в Україні давно виконує не лише інформаційну, а й репрезентативну функцію. Вікторія Чекалюк прямо пов'язує матеріали спортивної тематики у ЗМІ з формуванням іміджу держави, зі зростанням патріотичних настроїв і з впливом на міжнародне сприйняття країни [44, с. 174–175]. Це означає, що текст про знищений спортивний об'єкт працює значно ширше, ніж здається на перший погляд. Він повідомляє не лише про конкретний наслідок обстрілу. Він формує уявлення про те, що саме руйнується в Україні: не тільки квадратні метри і не тільки фізична інфраструктура, а місця соціалізації дітей, спортивної підготовки, міського символічного життя,

репутаційної присутності держави у світі спорту. Саме тому якісний матеріал повинен бути водночас стриманим і переконливим. Його завдання полягає не в підсиленні патетики, а в тому, щоб зробити втрату зрозумілою і внутрішній, і зовнішній аудиторії. На цьому рівні спортивна журналістика безпосередньо впливає на образ країни як такої, що документує власні втрати професійно, аргументовано й без штучного емоційного тиску [44, с. 174–178].

З практичного погляду *запропонована модель може бути використана як редакційний алгоритм*. Для новинного матеріалу першочерговими є джерело факту, точне формулювання події, мінімально необхідний контекст і коректна візуалізація. Для аналітичного матеріалу до цього додаються часові зрізи, типологія зруйнованих об'єктів, порівняння регіонів, зміна статистики, міжнародна реакція та вплив втрати на спортивну систему. Для репортажного або репортажно-аналітичного формату слід передбачити ще й людський вимір – голос тренера, спортсмена, керівника бази, представника громади, проте такий голос не може замінювати фактологічну основу матеріалу. Усе це дозволяє уникнути двох крайнощів: сухої інформаційності без смислу і емоційної перенасиченості без достатньої доказової бази. Саме в цьому полягає зміст моделі якісного висвітлення теми руйнувань спортивної інфраструктури в новинних і аналітичних матеріалах: вона орієнтує журналіста не лише на правильне повідомлення факту, а й на професійно організований, жанрово точний та суспільно відповідальний спосіб говорити про втрати українського спорту [9, с. 8–10; 23, с. 196–201; 30, с. 8–9].

2.5. Рекомендації для роботи з темою щодо втрати спортивних об'єктів

Практичні рекомендації для журналістів щодо роботи з темою втрат спортивних об'єктів мають виходити з того, що цей тип матеріалу поєднує риси воєнної, кризової та спортивної журналістики. Через це редакція працює не лише з подією руйнування, а й з фактом суспільної втрати, емоційно чутливим візуальним матеріалом, високим рівнем інформаційного ризику та потребою

пояснити галузеве значення знищеної споруди. У «Медіакомпасі: путівнику професійного журналіста» підкреслено, що якісна новинна журналістика спирається на баланс думок і точок зору, достовірність, відокремлення фактів від коментарів, точність, повноту й оперативність [9, с. 8–10]. У практичному вимірі це означає, що матеріал про пошкоджений стадіон, басейн, палац спорту чи базу підготовки не може будуватися лише на сильному заголовку або видовищному фото. Його основою має бути чітко верифікований факт, пояснений контекст і така композиція, в якій емоційний складник не витісняє доказову частину тексту.

Першою рекомендацією є *обов'язкова конкретизація об'єкта та межі втрати*. У повідомленні про знищений спортивний об'єкт журналіст має назвати не тільки сам факт руйнування, а й функціональний статус споруди. Для аудиторії різниця між абстрактним формулюванням «пошкоджено спортивну інфраструктуру» та конкретним повідомленням про знищений басейн, дитячо-юнацьку спортивну школу, льодову арену чи базу олімпійської підготовки є принциповою. Саме деталізація дає змогу зрозуміти, чи йдеться про локальний епізод, чи про втрату об'єкта, який забезпечував системний тренувальний процес. У «Медіакомпасі» точність визначено як відповідність кожного повідомленого факту реальному факту, а достовірність – як опертя на надійні джерела та ретельно перевірені свідчення [9, с. 23–24]. Звідси випливає проста редакційна вимога: у тексті слід указувати тип об'єкта, місце розташування, джерело інформації, дату фіксації та, за можливості, коротке пояснення значення цього об'єкта для спортивної системи регіону чи країни. Таке уточнення не перевантажує матеріал, натомість різко підвищує його інформативну цінність і зменшує ризик того, що аудиторія сприйматиме спортивну руїну лише як безлику частину загальної воєнної статистики [9, с. 23–24].

Другою рекомендацією є *жорстке розмежування новинного, пояснювального та аналітичного форматів*. Для теми втрат спортивних об'єктів це має практичне значення, бо різні жанри вимагають різного ступеня емоційності, деталізації й авторського втручання. У «Медіакомпасі» прямо сказано, що в «чистому» інформаційному жанрі журналіст не має права коментувати матеріал, а повинен подавати факти, думки учасників події та думки експертів, чітко позначаючи джерела фактів і авторів думок [9, с. 19–20]. Отже, у короткій новині про атаку на спортивний комплекс редакція не повинна перенасичувати текст оцінками на кшталт «жахливий», «цинічний», «безпрецедентний», якщо ці характеристики не є прямою цитатою джерела.

Натомість у великому аналітичному матеріалі допустимими є ширші композиційні рішення: порівняння кількох кейсів, зіставлення динаміки руйнувань, аналіз регіональних диспропорцій, міжнародної реакції, теми відбудови та наслідків для конкретних видів спорту. У роботі Романа Базики «Особливості репортерської діяльності в умовах воєнного стану» структура репортажного матеріалу зведена до ліда, основної частини та підсумкової частини, а сам репортаж описано як жанр, покликаний об'єктивно викладати інформацію про подію [5, с. 8–9]. Для журналіста це означає, що текст про втрати спортивних об'єктів потрібно починати не з емоційної декларації, а з чітко сформульованого факту, а вже потім добудувати просторові, людські та галузеві деталі.

2.6. Технічні й програмні засоби

Технологічний етап реалізації авторського медіапроєкту «Руйнація спортивної інфраструктури в умовах війни» передбачав комплексне використання сучасної техніки та спеціалізованого програмного забезпечення. Оскільки проєкт орієнтований на платформу Instagram, ключовим аспектом стала мобільність виробництва у поєднанні з високою якістю фінального мультимедійного продукту. Організація процесу виробництва була розподілена на кілька технологічних циклів: збір первинних даних, технічна обробка візуальних матеріалів, монтаж відеоконтенту та фінальна верстка дописів.

Для забезпечення високої чіткості зображення та звуку під час збору матеріалу було використано такий арсенал техніки:

- використовувалася зовнішня петлична мікрофонна система. Це дало змогу мінімізувати сторонні шуми та забезпечити чистоту прямої мови, що безпосередньо впливає на рівень довіри аудиторії до контенту.
- Комп'ютерна техніка: ноутбук із високою потужністю процесора та графічної карти став основним інструментом для фінального рендерингу відео та пакетної обробки фотографій великого обсягу.

Характеристика програмного забезпечення. Специфіка організації процесу виробництва вимагала інтеграції різних програмних продуктів для створення цілісного медіаобразу:

1. *Графічні редактори:* Основна робота з візуальною айдентикою та версткою «каруселей» здійснювалася в онлайн-платформі Canva Pro та десктопній версії Adobe Photoshop. Це дозволило розробити уніфіковані шаблони, накласти графічні маркери на фотографії та забезпечити ідентичність бренду проєкту.

2. *Фотокорекція:* Застосунок Adobe Lightroom використовувався для професійної кольорокорекції. Це допомогло привести всі фотоматеріали (навіть

отримані з різних джерел) до єдиної стилістичної гами, що символізує документальну точність.

3. *Аналітичні та допоміжні засоби*: Моніторинг охоплень та взаємодії здійснювався через внутрішній інструментарій Instagram Business Suite. Комунікація з героями та передача великих масивів даних відбувалася через месенджер Telegram та хмарне сховище Google Drive.

Специфіка організації виробництва. Виробничий процес базувався на принципі «мобільного ньюзруму». Це дозволяло оперативно реагувати на нові факти руйнувань та швидко трансформувати отримані дані у готовий медіапродукт. Детальна характеристика кожного етапу — від препродакшну (написання сценаріїв постів) до постпродакшну (просування контенту) — підкреслює фаховий підхід до створення кваліфікаційної роботи, де технічні засоби виступають не лише інструментами, а й невід'ємною частиною творчої концепції автора.

2.7. Сфера застосування та результати апробації

Сфера практичного застосування розробленого медіапроєкту є багатоаспектною та охоплює медійний, освітній та громадський сектори. Насамперед, проєкт може бути успішно представлений як цифровий спецпроєкт у студентському, локальному або профільному спортивному медіа. Важливим етапом апробації методологічних та емпіричних засад цього дослідження стало проходження автором виробничої практики на базі сайту та діджитал-платформ провідного національного мовника «Суспільне Спорт». Під час практичної діяльності в редакції було апробовано ключові підходи до збору інформації, верифікації первинних даних про руйнування спортивних об'єктів та дотримання високих стандартів етики воєнної журналістики при роботі з чутливими темами. Структура проєкту дозволяє публікувати матеріали поступово, адаптуючи їх до актуальної інформаційної ситуації в країні та реальних редакційних можливостей сучасних спортивних ЗМІ.

У навчально-виховному процесі закладів вищої освіти цей проект може використовуватися як наочний практичний кейс для підготовки майбутніх журналістів і широкого спектру медіафахівців. На його прикладі доцільно демонструвати особливості роботи з джерела інформації (зокрема OSINT), специфіку підготовки мультимедійного воєнного контенту, правила етики воєнної журналістики під час інтерв'ювання травмованих респондентів, технології фактчекінгу, розробку сценарних заявок, архітектоніку лонгріду, а також прийоми візуальної редактури та створення комплексного контент-плану для соціальних мереж. Таким чином, медіапроект виступає готовою методичною моделлю для опанування прийомів сучасного конвергентного SMM-виробництва.

Для громадських організацій, територіальних громад та спортивних спільнот розроблений продукт є дієвим комунікаційним інструментом. Попри те, що він не замінює собою офіційне юридичне документування матеріальних збитків для майбутніх судових позовів, проект виконує іншу важливу місію — розкриває людський, соціальний та суспільний вимір інфраструктурних втрат. Через емоційне висвітлення особистих історій спортсменів та тренерів проєкт допомагає привернути увагу міжнародних донорів та благодійників до необхідності збереження та відновлення спортивного потенціалу регіонів.

III. ВИСНОВКИ

У процесі підготовки бакалаврської кваліфікаційної роботи було розроблено концепцію авторського медіапроєкту «Руйнація спортивної інфраструктури України в умовах війни». Основний акцент перенесено з абстрактного аналізу журналістського висвітлення на створення власного медійного продукту, який здатний документувати, пояснювати й етично представляти тему руйнувань спортивних об'єктів.

Обґрунтовано актуальність теми, оскільки спортивна інфраструктура є не лише матеріальною базою спорту, а й частиною соціального життя громад. Її руйнування впливає на дітей, тренерів, спортсменів, батьків, локальні команди, реабілітаційні програми, дозвілля й здоров'я населення.

Визначено мету, завдання, об'єкт і предмет роботи. Метою стало створення моделі авторського медіапроєкту, що поєднує документальність, мультимедійність, перевірку джерел і етичну стриманість. Об'єктом роботи визначено висвітлення наслідків війни для спортивної інфраструктури у цифровому журналістському середовищі, а предметом – авторський мультимедійний медіапроєкт як форма системного документування цієї теми.

Сформульовано місію проєкту. Вона полягає в тому, щоб показати руйнування спортивної інфраструктури як суспільно значущу втрату, що впливає на майбутнє українського спорту й локальних громад. Проєкт має не лише повідомляти про факти пошкоджень, а й пояснювати, що стояло за кожним об'єктом, хто був із ним пов'язаний і які наслідки має його втрата.

Розроблено і застосовано методи творчого пошуку: проблемно-тематичний аналіз, аналіз джерел, контент-аналіз, порівняльний метод, інтерпретацію, візуальний аналіз, моделювання, редакційне планування, фактчекінг і творчий синтез. Їхнє поєднання дозволяє створити продукт, у якому факти не відриваються від людського контексту, а емоційна сила теми не підмінює професійну точність.

У специфікації визначено теоретико-методологічні засади проекту. Він спирається на спортивну журналістику, воєнну журналістику, професійну етику, мультимедійний сторітелінг і цифрове документування. Такий підхід відповідає природі теми, адже спортивні руйнування одночасно належать до спортивної, гуманітарної, локальної та міжнародної проблематики.

У підсумку авторський медіапроект можна розглядати як професійно обґрунтовану модель журналістського продукту, що поєднує соціальну значущість, мультимедійну форму, етичну чутливість і практичну придатність. Його реалізація здатна посилити видимість теми, зберегти історії спортивних просторів, допомогти аудиторії зрозуміти масштаб втрат і підтримати публічну розмову про відновлення українського спорту.

III. СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. «320 об'єктів постраждало». Вадим Гутцайт назвав оновлену кількість «втраченої інфраструктури» через вторгнення РФ / Сергій Леваднюк // Суспільне Спорт. 12.01.2023. URL: <https://suspilne.media/sport/357468-320-obektiv-postrazdalo-vadim-gutcajt-nazva-v-onovlenu-kilkist-vtracenoj-infrastrukturi-cerez-vtorgnenna-rf/>
2. «Спорт під обстрілами, але нескорений»: Україна закликала захистити спорт у часи війни на засіданні EPAS // Міністерство молоді та спорту України : офіц. вебсайт. 15.05.2025. URL: <https://mms.gov.ua/news/sport-pid-obstrilamy-ale-neskorenyi-ukraina-zaklykala-z-akhystyty-sport-u-chasy-viiny-na-zasidanni-epas>
3. «Я безмежно рада, що в Україні з'явилася Онофрійчук»: Дерюгіна – про феномен спортсменки, проблеми з інфраструктурою та Верняєва // Чемпіон. 18.08.2025. URL: <https://champion.com.ua/ukr/gymnastics/deryugina-pro-fenomen-onofriychuk-problemi-z-infrastrukturoyu-ta-vernyayeva-1046695/>
4. 1000 днів незламності: як війна змінила спортивну інфраструктуру України // Чемпіон. 19.11.2024. URL: <https://champion.com.ua/ukr/others/1000-dniv-viyni-yak-rosiya-znishchila-ponad-500-sportivnih-ob-yektiv-v-ukrajini-1017666/>
5. Базик Р. Особливості репортерської діяльності в умовах воєнного стану : кваліфікаційна робота на здобуття освітнього ступеня «магістр» : спец. 061 «Журналістика» / Р. Базик ; ЧНУ ім. Петра Могили. Миколаїв, 2023. 74 с.
6. Бідний: За час вторгнення загинуло 663 спортсменів та тренерів, зруйновано чи пошкоджено 830 об'єктів спортінфраструктури // Інтерфакс-Україна. 27.02.2026. URL: <https://interfax.com.ua/news/sport/1147920.html>

7. В Україні з 2022 р. постраждало 955 об'єктів спортивної і молодіжної інфраструктури, близько 76 відновлено – Мінспорту // Інтерфакс-Україна. 08.01.2026. URL: <https://interfax.com.ua/news/sport/1134730.html>
8. Вадим Гутцайт: «Ворог знищує наші спортивні комплекси, стадіони та палаци, але не знищить український спорт і нашу силу духу» // Міністерство молоді та спорту України : офіц. вебсайт. 12.01.2023. URL: <https://mms.gov.ua/news/vadym-huttsait-voroh-znyshchuie-nashi-sportyvni-kompleksi-stadiony-ta-palatsy-ale-ne-znyshchyt-ukrainskyi-sport-i-nashu-sylu-dukhu>
9. Голуб О. Медіакомпас: путівник професійного журналіста : практичний посібник / Інститут масової інформації. Київ : ТОВ «Софія-А», 2016. 184 с.
10. Гусев А. Історія та функціонально-типологічні особливості спортивної медіакомунікації : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. наук із соц. ком. : спец. 27.00.04 «Теорія та історія журналістики». Дніпропетровськ, 2016. 24 с.
11. Дем'янчук Д. Проблеми дотримання норм журналістської етики в умовах війни : робота на здобуття кваліфікаційного ступеня магістра : спец. 061 «Журналістика» / наук. кер. С. І. Кравченко ; Волинський національний університет імені Лесі Українки. Луцьк, 2024. 101 с.
12. Здоровега В. Теорія і методика журналістської творчості : підручник. Львів : ПАІС, 2004. 267 с.
13. Земляна І. Журналіст і (НЕ) безпека. Посібник для журналістів, які працюють в небезпечних умовах / Інститут масової інформації. Київ : ТОВ «Софія-А», 2016. 97 с. URL: <https://imi.org.ua/wp-content/uploads/2017/06/Zhurnalist-i-nebezpeka.pdf>
14. Інтерв'ю міністра молоді та спорту України Вадима Гутцайта для інтернет-видання «Кореспондент» // Міністерство молоді та спорту України : офіц. вебсайт. 11.11.2022. URL:

<https://mms.gov.ua/news/intervyu-ministra-molodi-ta-sportu-ukrayini-vadima-gut-cajta-dlya-internet-vidannya-korespondent>

15. Касімова К. Висвітлення чутливих тем в онлайн-медіа: морально-етичні норми : кваліфікаційна робота бакалавра зі спеціальності С7 «Журналістика», освітньої програми «Журналістика». Запоріжжя, 2025. 65 с.
16. Климчук Д. Репортаж як жанр сучасної української журналістики: тенденції та трансформації : робота на здобуття освітнього ступеня магістра : спец. 061 «Журналістика» / наук. кер. С. І. Греля ; Волинський національний університет імені Лесі Українки. Луцьк, 2025. 77 с.
17. Коваль А. Етика журналістики під час військових конфліктів: висвітлення війни в Україні : кваліфікаційна робота на здобуття освітнього ступеня «бакалавр» : спец. 061 «Журналістика» / А. Г. Коваль ; ЧНУ ім. Петра Могили. Миколаїв, 2025. 67 с.
18. Кована В. Вплив телебачення на суспільство, медійна політика та інформаційна безпека в умовах військового стану в Україні : кваліфікаційна робота на здобуття освітнього ступеня магістра за спеціальністю 028 «Менеджмент соціокультурної діяльності». Київ, 2023. 90 с.
19. Кодекс етики українського журналіста // Комісія з журналістської етики. URL: <https://cje.org.ua/ethics-codex/>
20. Козлова Д. Європейські етичні принципи журналістики в українських воєнних реаліях: тенденції та специфіка : робота на здобуття кваліфікаційного ступеня магістра : спец. 061 «Журналістика» / наук. кер. В. О. Садівничий ; Сумський державний університет. Суми, 2023. 62 с.
21. Крючкова Д. Професійні журналістські стандарти: трансформації та виклики сьогодення : кваліфікаційна робота на здобуття першого (бакалаврського) рівня вищої освіти зі спеціальності 061 «Журналістика». Дніпро, 2023. 62 с.

22. Куропятник С. Регіональні спортивні медіа в Україні: перспективи функціонування : дипломний проєкт магістра зі спеціальності 061 «Журналістика». Миколаїв, 2022. 62 с.
23. Лаврик О. Жанрово-стильові особливості репортажу в українській спортивній пресі // Свобода. 2010. Вип. 9, ч. 1. С. 196–201.
24. Лазарева М. Особливості висвітлення теми війни в Україні українськими та зарубіжними ЗМІ: порівняльний аспект : кваліфікаційна робота на здобуття освітнього ступеня «бакалавр» : спец. 061 «Журналістика» / М. А. Лазарева ; ЧНУ ім. Петра Могили. Миколаїв, 2024. 49 с.
25. Лонюк А. Міжнародна співпраця України з країнами Європи у сфері спорту : дипломна робота на здобуття другого (магістерського) рівня вищої освіти зі спеціальності 291 «Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії». Івано-Франківськ, 2025. 93 с.
26. Найбільші руйнування в Україні: на Донеччині знищені або пошкоджені 66 спортивних об'єктів / Антон Степура // Суспільне Донбас. 27.09.2023. URL: <https://suspihne.media/donbas/581295-rosiani-znisili-na-doneccini-66-sportivnih-obektiv-ce-najbilsa-kilkist-z-pomiz-insih-regioniv/>
27. Окупанти розгромили басейн «Нептун» у Маріуполі // Міністерство молоді та спорту України : офіц. вебсайт. 07.04.2022. URL: <https://mms.gov.ua/news/okupanti-rozgromili-basejn-neptun-u-mariupoli>
28. Особиста безпека журналіста. Базові поняття та правила // J-MAMA. URL: <https://j-mama.imi.org.ua/article/osobysta-bezpeka-zhurnalista-bazovi-ponyattya-ta-pravylya-i148>
29. Паламарчук В. Спортивна преса України: особливості становлення та сучасне функціонування : магістерська робота зі спеціальності 061 «Журналістика». Вінниця, 2018. 78 с.
30. Посібник з журналістської етики / А. Куликов, Л. Кузьменко, М. Дворовий, Д. Дуцик, Л. Куш. Київ : Комісія з журналістської етики, 2023. 129 с.

31. Рекомендації КЖЕ щодо етичної поведінки журналіста в процесі збору інформації // Комісія з журналістської етики. 30.04.2020. URL: <https://cje.org.ua/statements/rekomendaciyi-kzhe-shchodo-etychnoyi-povedinky-z-hurnalista-v-procesi-zboru-informaciyi/>
32. Розмір втрат через руйнування спортивної інфраструктури України перевищує \$250 млн // Інтерфакс-Україна. 12.01.2023. URL: <https://interfax.com.ua/news/sport/884008.html>
33. Росіяни вчергове атакували спортивну інфраструктуру // Міністерство молоді та спорту України : офіц. вебсайт. 18.04.2025. URL: <https://mms.gov.ua/news/rosiiany-vcherhove-atakuvaly-sportyvnu-infrastrukturu>
34. Росіяни знищили або пошкодили 518 спортивних об'єктів / Олександр Кравченко // LB.ua. 25.06.2024. URL: https://lb.ua/society/2024/06/25/620624_rosiyani_znishchili_abo_poshkodili_518.html
35. Сазонова Ю. Спортивна журналістика України: історія, еволюція, трансформація : монографія. Миколаїв : Вид-во ЧНУ ім. Петра Могили, 2021. 276 с.
36. Сазонова Ю. Спортивна журналістика України: провідні персоналії та основні газетно-журнальні видання (XIX–XXI ст.) : монографія. Миколаїв : Вид-во ЧНУ ім. Петра Могили, 2020. 256 с.
37. Сазонова Ю. Спортивна преса України: особливості становлення та сучасне функціонування : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. наук із соц. ком. : 27.00.04 «Теорія та історія журналістики». Київ, 2016. 19 с.
38. Сибіга: Під час війни в Європі послаблення санкцій для спортсменів РФ і Білорусі є неприпустимим / Іванна Капустянська // LB.ua. 06.02.2026. URL: https://lb.ua/sport/2026/02/06/720909_sibiga_pid_chas_viyni_ievropi.html
39. Склянчук А. Футбольні телепроекти як комунікаційний феномен: український і міжнародний досвід : робота на здобуття кваліфікаційного

- ступеня магістра : спец. 061 «Журналістика» / наук. кер. М. А. Рожило ; Волинський національний університет імені Лесі Українки. Луцьк, 2025. 89 с.
40. Сучкова В. Становлення спортивної журналістики в Україні: на прикладі підготовки до інтерв'ю та сюжетів з футбольними легендами в період 2022–2023 : кваліфікаційна робота на здобуття освітнього ступеня «магістр» : спец. 061 «Журналістика» / Київський національний університет культури і мистецтв, факультет післядипломної освіти, кафедра зв'язків з громадськістю і журналістики. Київ, 2024. 92 с.
41. УАФ буде позиватись проти Росії через зруйновану внаслідок війни спортивну інфраструктуру / Катерина Годунова // Суспільне Спорт. 25.05.2022. URL: <https://suspilne.media/sport/243170-uaf-bude-pozivatis-proti-rosii-cerez-zrujnova-nu-vnaslidok-vijni-sportivnu-infrastrukturu/>
42. Український спорт останніх років: завдяки тому, що змінилося після початку повномасштабної війни // Чемпіон. 23.08.2024. URL: <https://champion.com.ua/ukr/others/yak-rozvivavsya-ukrajinskiy-sport-protyagom-ostannih-rokiv-1008723/>
43. Франція продовжить підтримувати український спорт // Міністерство молоді та спорту України : офіц. вебсайт. 09.10.2024. URL: <https://mms.gov.ua/news/frantsiia-prodovzhyt-pidtrymuvaty-ukrainskyi-sport>
44. Чекалюк В. Вплив матеріалів спортивної тематики у ЗМІ на формування іміджу держави // Наукові записки Інституту журналістики. 2014. Т. 55. С. 174–178.
45. Як російсько-українська війна вплинула на спорт у 2024 році: понад 60 загиблих, заборонені протести та «кров» на сорочці / Катерина Макаревська // Суспільне Спорт. 25.12.2024. URL:

- <https://suspilne.media/sport/908427-ak-rosijsko-ukrainska-vijna-vplinula-na-sport-u-2024-roci-ponad-60-zagiblih-zaboroneni-protesti-ta-krov-na-sorocci/>
46. 29 years of fighting for truth: how the IMI defends Ukrainian media in wartime // Institute of Mass Information. 20.02.2025. URL: <https://imi.org.ua/en/monitorings/29-years-of-fighting-for-truth-how-the-imi-defends-ukrainian-media-in-wartime-i66739>
47. 502 об'єкти спортивної інфраструктури постраждали під час розв'язаної Росією повномасштабної війни // Чемпіон. 26.04.2024. URL: <https://champion.com.ua/ukr/others/502-obyekty-sportyvnoyi-infrastruktury-postrazhdaly-pid-chas-rozvyazanoyi-rosiyeyu-povnomasshtabnoyi-viyny-956323/>
48. 840 злочинів скоїла РФ проти журналістів та медіа в Україні за три роки й п'ять місяців повномасштабної війни // Інститут масової інформації. 24.07.2025. URL: <https://imi.org.ua/monitorings/840-zlochyniv-skoyila-rf-proty-zhurnalistiv-ta-media-v-ukrayini-za-try-roky-j-pyat-misyatsiv-povnomasshtabnoyi-vijny>
49. About Us // Institute of Mass Information. URL: <https://imi.org.ua/en/who-we-are>
50. Annual plenary meetings of EPAS // Council of Europe. Sport. 14.05.2025. URL: <https://www.coe.int/en/web/sport/-/annual-plenary-meetings-of-epas>
51. COE Safety of Journalists Platform urgently needs changes. Address by IMI // Institute of Mass Information. 21.08.2023. URL: <https://imi.org.ua/en/monitorings/coe-safety-of-journalists-platform-urgently-needs-changes-address-by-imi-i54796>
52. Council of Europe. Enlarged Partial Agreement on Sport. 19th meeting of the EPAS Governing Board (GB) and joint meeting with the Consultative Committee (CC), 14–15 May 2025 : list of decisions : EPAS(2025)54. Strasbourg, 20 June 2025. 29 p. URL: <https://rm.coe.int/54-list-of-decisions-plenary-meeting-of-the-epas-governing-board-14-15/1680b69277>

53. Council of Europe. Enlarged Partial Agreement on Sport. Meeting of the EPAS Bureau, Friday 4 July 2025 : report : EPAS(2025)63. Strasbourg, 11 Aug. 2025. 6 p. URL: <https://rm.coe.int/63-report-epas-bureau-meeting-04-july-2025/48802849d8>
54. International Olympic Committee. IOC Annual Report 2022. Lausanne : International Olympic Committee, 2023. 204 p. URL: <https://stillmed.olympics.com/media/Documents/International-Olympic-Committee/Annual-report/IOC-Annual-Report-2022.pdf>
55. IOC President visits Ukraine and meets athletes before talks with President Zelensky // Olympics.com. 03.07.2022. URL: <https://www.olympics.com/ioc/news/ioc-president-visits-ukraine-and-meets-athletes-before-talks-with-president-zelensky>
56. Safety of Journalists // UNESCO. URL: <https://www.unesco.org/en/safety-journalists>
57. Threats to freedom of press: Violence, disinformation & censorship // UNESCO. URL: <https://www.unesco.org/en/threats-freedom-press-violence-disinformation-censorship>

IV. ДОДАТКИ

Додаток А

Авторський проєкт в соціальній мережі Інстаграм

1. Посилання на авторський проєкт в соціальній мережі Інстаграм

https://www.instagram.com/dusi.project?igsh=MWZ3a216cDhlMmF2ZA%3D%3D&utm_source=qr

2. Візуальна демонстрація наповнення медіапроєкту на сторінці в Інстаграм

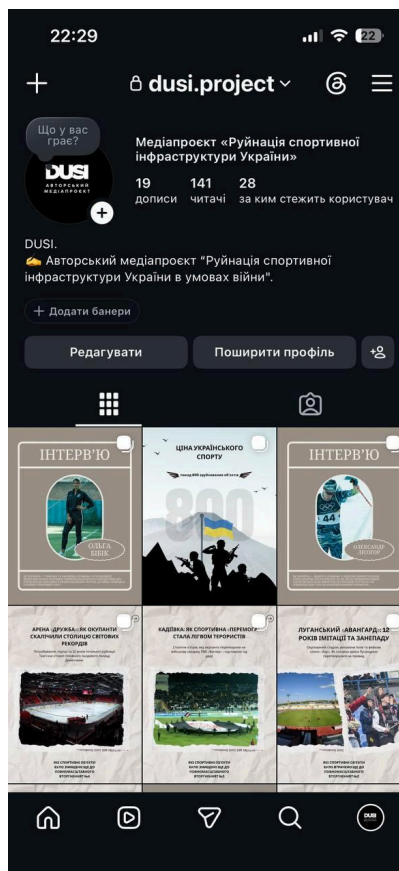

Рис. 1. Демонстрація кількості публікацій, підписників за період ведення сторінки.

Рис. 2. Демонстрація наповнення сторінки: опубліковано три інтерв'ю, описуються об'єкти, які були пошкоджені до повномасштабного вторгнення, і після.

Таблиця 1. Структура джерельної бази дослідження

Тип джерела	Що входить до групи	Роль у дослідженні
Новинні медіа	Оперативні повідомлення загальнонаціональних і регіональних видань	Фіксація дат, цифр, географії та первинної подачі події
Спортивні видання	Огляди, пояснювальні матеріали, тематичні добірки	Показ галузевого контексту та наслідків для спорту
Офіційні повідомлення	Матеріали Міністерства молоді та спорту, федерацій, органів влади	Перевірка статистики, позиції держави та інституційних формулювань
Міжнародні документи	Матеріали Ради Європи, МОК, міжнародних спортивних структур	Виявлення зовнішньої комунікації та теми солідарності
Наукові джерела	Праці з журналістики, спортивної журналістики, етики та медіакомунікацій	Формування теоретичної рамки аналізу

Таблиця 2. Хронологія ключових кількісних повідомлень

Період	Зафіксований показник	Смисловий акцент
2022 рік	Перші десятки зафіксованих об'єктів	Початкова фіксація збитків і юридична перспектива
Січень 2023 року	Близько 320 постраждалих спортивних об'єктів	Перехід від окремих випадків до системного масштабу
2024 рік	Понад 500 пошкоджених або знищених об'єктів	Оглядова рамка та зіставлення втрат у часі
2025 рік	Понад 700 зафіксованих об'єктів у міжнародній комунікації	Винесення теми на європейський рівень
2026 рік	Понад 800 спортивних об'єктів у публічних повідомленнях	Актуалізація теми відновлення й уточнення статистики

Таблиця 3. Провідні наративи у висвітленні руйнувань спортивної інфраструктури

Наратив	Основний зміст	Типовий медійний прояв
Масштабована втрата	Руйнування подається через цифри, регіони та динаміку зростання	Заголовки з кількісними показниками
Символічна втрата	Окремий об'єкт показує ширшу втрату громади або спортивної системи	Історія басейну, стадіону, бази чи школи
Незламність	Поряд із руйнуванням акцентується продовження тренувань і спротив	Оглядові матеріали про адаптацію спорту
Персоналізація	Тема розкривається через голос тренера, спортсмена, батьків або громади	Інтерв'ю, цитати, людські історії
Міжнародна солідарність	Втрати спортивної інфраструктури виводяться в європейський та олімпійський контекст	Повідомлення про підтримку, заяви й міжнародні зустрічі
Правова відповідальність	Руйнування розглядається як доказ злочину та підстава для компенсацій	Матеріали про позови, санкції, документування

Аналітична записка

Першим і найбільш стійким є наратив масштабованої втрати. Його ядром стає число. Уже в заголовках матеріалів число винесено в сильну позицію: «320 об'єктів постраждало» [1], «502 об'єкти спортивної інфраструктури постраждали...», «Росіяни знищили або пошкодили 518 спортивних об'єктів», «В Україні з 2022 р. постраждало 955 об'єктів...». Така організація заголовка працює на кількох рівнях. По-перше, вона дає читачеві стислий вимір масштабу. По-друге, вона задає наратив не окремого інциденту, а накопичуваної катастрофи. По-третє, число стає своєрідною формулою пам'яті, яку легко відтворювати в публічному дискурсі. У спортивній тематиці це особливо відчутно, бо число не просто фіксує руйнування, а позначає втрату мережі об'єктів, змагань, тренувань і соціальних зв'язків.

Усередині цього наративу медіа поступово розширюють набір кількісних показників. Якщо в січні 2023 року в матеріалі «320 об'єктів постраждало» йшлося про 320 об'єктів, 87 повністю або частково зруйнованих і понад 250 мільйонів доларів втрат [1], то в повідомленні «Спорт під обстрілами, але нескорений» вже зафіксовано 734 пошкоджені або повністю знищені об'єкти, 18 національних олімпійських і паралімпійських баз та понад 374 мільйони доларів інфраструктурних втрат станом на грудень 2024 року. У новині «В Україні з 2022 р. постраждало 955 об'єктів спортивної і молодіжної інфраструктури, близько 76 відновлено» додається ще один параметр – відновлення [7]. У матеріалі «Бідний: За час вторгнення загинуло 663 спортсменів та тренерів...» інфраструктурні втрати безпосередньо з'єднано з людськими [6]. Це свідчить, що медійний числовий ряд еволюціонує від простої фіксації пошкоджених будівель до багатовимірної статистичної моделі, де інфраструктура, фінансові збитки, бази підготовки й людські втрати взаємно підсилюють одна одну. (Додаток Д).

Другим наративом є символічна втрата. На відміну від попереднього, він працює не через масштабоване число, а через конкретний об'єкт, який уособлює значно ширшу втрату. У повідомленні «Окупанти розгромили басейн «Нептун» у Маріуполі» басейн подано як елемент президентської програми «25 спортивних магнітів», модернізований комплекс, що не встиг відкритися після реконструкції, а від початку війни став укриттям для жителів міста, де ховалися жінки й діти [27]. Сама будівля в такому тексті перестає бути просто спорудою. Вона стає знаком обірваного розвитку міста, травмованої цивільної повсякденності та знищеної інфраструктурної надії. У цьому й полягає сила символічного наративу: він переводить тему з площини статистики в площину культурної пам'яті.

Подібно працює й регіональний матеріал «Найбільші руйнування в Україні: на Донеччині знищені або пошкоджені 66 спортивних об'єктів». Хоча заголовок теж містить цифру, у самому тексті на перший план виходить предметна конкретизація: 14 стадіонів, 11 спортивних комплексів дитячих спортивних шкіл, басейни, льодові арени [26]. Читач бачить не умовну «інфраструктуру», а типовий спортивний ландшафт регіону, що складається з різних типів об'єктів. Саме це створює ефект матеріальної відчутності втрати. Подібний прийом простежується і в повідомленні «Росіяни вчергове атакували спортивну інфраструктуру», де міністерство не обмежується формулою про пошкодження бази, а перелічує тренувальні зали, реабілітаційний центр, елінг, майстерні для ремонту човнів та приміщення дитячо-юнацької спортивної школи [33]. Через таку деталізацію текст реконструює не руїну як абстракцію, а знищений спортивний процес.

Табл. 2.6 дозволяє побачити, що наративи не існують ізольовано. Один і той самий матеріал може поєднувати кілька рамок, проте зазвичай одна з них стає композиційно домінантною.

Третім стійким наративом є незламність. У спортивній журналістиці він має особливу вагу, бо дозволяє не звести тему лише до переліку зруйнованих споруд. У матеріалі «1000 днів незламності: як війна змінила спортивну інфраструктуру України» вже сам заголовок задає рамку, в якій руйнування інтерпретуються крізь витривалість і тривалість спротиву [4]. Схожий хід бачимо в повідомленні «Вадим Гутцайт: «Ворог знищує наші спортивні комплекси, стадіони та палаци, але не знищить український спорт і нашу силу духу»», де після статистики руйнувань одразу з'являється твердження про незнищенність самої спортивної спільноти [8]. У такому випадку руїна не заперечується, проте її змістова функція змінюється: вона стає тлом для демонстрації стійкості.

Наратив незламності посилюється в оглядових матеріалах, де редакція має більше простору для інтерпретації. Саме так працює публікація «Український спорт останніх років: завдяки тому, що змінилося після початку повномасштабної війни» [42]. Уже сама заявлена рамка – «що змінилося» – вказує на інтерес не тільки до втрат, а й до адаптації галузі. У такому самому ключі варто читати і матеріал «Франція продовжить підтримувати український спорт», де міжнародна зустріч подається як продовження співпраці, а не як ситуативний акт співчуття [43]. Для наративу незламності це принципово: він тримається не на абстрактній патетиці, а на конкретних ознаках інституційної живучості – міжнародних контактах, участі у конференціях, збереженні спортивної суб'єктності.

Четвертим наративом є персоналізація. Він проявляється тоді, коли руйнування спортивної інфраструктури входять у текст через голос конкретної людини. В інтерв'ю Вадима Гутцайта для інтернет-видання «Кореспондент» міністр говорить про підготовку до Олімпіади-2024 у надскладних умовах і щоденну боротьбу за недопуск росіян до великого спорту, а інфраструктурні руйнування стають одним із постійних викликів цієї боротьби [14]. У матеріалі

«Я безмежно рада, що в Україні з'явилася Онофрійчук» інфраструктурний сюжет вписано вже в розмову про розвиток гімнастики, тобто війна входить у галузевий текст не як винятковий епізод, а як постійне тло спортивного життя [3]. У підсумковому тексті «Як російсько-українська війна вплинула на спорт у 2024 році: понад 60 загиблих, заборонені протести та «кров» на сорочці» персоналізація працює через образ легкоатлетки Катерини Табашник у зруйнованому спорткомплексі «Політехнік» у Харкові [45]. У кожному з цих випадків зруйнований об'єкт набуває людського виміру, а тема інфраструктури виходить за межі статистики.

Саме персоналізація дозволяє спортивній темі не розчинитися в загальному потоці новин про війну. На відміну від великої кількості інфраструктурних сюжетів у медіа, спортивні тексти мають очевидну перевагу – вони вже пов'язані з впізнаними обличчями, професійними спільнотами, федераціями, командами, дитячими школами. Через це історія руйнування бази, басейну чи спорткомплексу набуває для читача більш конкретного емоційного змісту. Вона починає стосуватися не «державного майна», а людей, які тут жили спортивним життям. У цьому сенсі персоналізація не є чисто стилістичним прийомом, вона виконує смислотворчу функцію: робить руйнування доступним для суспільного співпереживання без втрати фактологічної основи [14].

П'ятий наратив – міжнародна солідарність. Він особливо виразно проявляється в тих джерелах, де спортивна інфраструктура подається як частина європейської чи олімпійської розмови про війну. У повідомленні «Спорт під обстрілами, але нескорений» зазначено, що на засіданні EPAS українська представниця подала верифіковані дані про 734 пошкоджені або знищені об'єкти спортивної інфраструктури, 18 національних олімпійських і паралімпійських баз, втрату понад 595 спортсменів, тренерів і молодіжних лідерів, а також запропонувала започаткувати в межах EPAS окрему платформу, визнати спортивну інфраструктуру об'єктом критичної соціальної значущості та

сприяти включенню зруйнованих знакових спортоб'єктів до Реєстру збитків Ради Європи для України [2]. Тут спортивне руйнування вже не є лише українською новиною – воно стає предметом європейського політичного обговорення.

У матеріалі Ради Європи «Annual plenary meetings of EPAS» зафіксовано, що спільне пленарне засідання керівного органу EPAS і Консультативного комітету відбулося 14–15 травня 2025 року у Страсбурзі [50]. У рішенні EPAS(2025)54 прямо сказано, що делегації взяли до відома виступ української представниці, висловили непохитну солідарність з Україною, засудили війну агресії Російської Федерації та доручили Бюро EPAS розглянути пропозиції української сторони щодо окремого напрямку «sport in emergency situations», полі спортивної інфраструктури як essential civilian and social infrastructures, інтеграції спорту в рамки відбудови та включення зруйнованих спортоб'єктів до Register of Damage for Ukraine [52]. У звіті EPAS(2025)63 уже зазначено, що секретаріат отримав від Міністерства молоді та спорту України проекти пропозицій і мав передати їх Бюро для визначення подальших кроків [53]. Усе це означає, що міжнародна солідарність у медійному корпусі виражена не тільки декларативно. Вона має процедурне продовження.

Олімпійський вимір міжнародної солідарності теж має свою специфіку. У матеріалі «IOC President visits Ukraine and meets athletes before talks with President Zelensky» зафіксовано візит президента МОК Томаса Баха до Києва та його зустріч з українськими атлетами перед перемовинами з Президентом України [55]. Публікація МОК «IOC Annual Report 2022» має підзаголовок «Solidarity and Peace», що прямо вказує на домінуючий смисловий акцент річного звіту [54]. У спортивному медіадискурсі це працює як сигнал: тема України ввійшла до рамки не лише ситуативної підтримки, а й офіційної мови олімпійського руху. Для нашого дослідження цей момент має значення, бо спортивна інфраструктура починає сприйматися не тільки як

внутрішньоукраїнська проблема, а і як частина міжнародного спортивного порядку денного.

Шостим наративом є правова відповідальність. Він виводить тему руйнувань у площину санкцій, позовів, документування злочину та міжнародної правової пам'яті. У ранньому матеріалі «УАФ буде позиватись проти Росії через зруйновану внаслідок війни спортивну інфраструктуру» говориться про підготовку позову та використання даних Sport Map як інструменту фіксації збитків [41]. У новині LB.ua «Сибіга: Під час війни в Європі послаблення санкцій для спортсменів РФ і Білорусі є неприпустимим» спортивні втрати напряму пов'язано з санкційною логікою і з кількістю загиблих українських спортсменів і тренерів, яку на той момент окреслено як понад 650 [38]. У документах EPAS ця сама лінія виходить на рівень міжнародного механізму, де руйнування спортивної інфраструктури пропонується включати до Реєстру збитків для України [52]. Це означає, що в журналістському дискурсі спортивний об'єкт усе частіше постає не лише як символ руїни, а як доказова одиниця.

Результати аналізу показали також, що українські медіа доволі рідко зупиняються на голому факті пошкодження. Здебільшого вони додають ще один рівень – або регіональний, або символічний, або міжнародний. Це помітно навіть у коротких агентських повідомленнях. Новина «В Україні з 2022 р. постраждало 955 об'єктів спортивної і молодіжної інфраструктури, близько 76 відновлено» містить не тільки число втрат, а й відразу вводить число відновлених об'єктів [7]. У новині про 830 пошкоджених або зруйнованих спортоб'єктів число з'єднано з кількістю загиблих спортсменів і тренерів [6]. Така побудова свідчить про прагнення медіа показати, що спортивна інфраструктура під час війни не є ізольованим сектором: її стан безпосередньо пов'язаний з демографічною ціною війни, з тренувальним процесом, з регіональною картиною руйнувань і з майбутнім відновлення.

Зіставлення матеріалів дозволяє дійти ще одного висновку. У спортивному медіапросторі руйнування інфраструктури дедалі менше сприймаються як «додаток» до загальної воєнної хроніки. Вони формують окремий тематичний масив із власним набором наративів, зі своєю логікою репрезентації та зі своєю системою доказів. Саме тому спортивна журналістика в умовах війни перестає бути лише сферою результатів і змагань. Вона дедалі більше виконує функцію документування втрат, представлення галузевої пам'яті та міжнародного пояснення того, що саме означає війна для українського спорту як інституції й як частини суспільства. Це дає підстави розглядати медійне висвітлення зруйнованих спортоб'єктів як самостійний підмасив воєнного дискурсу, а не як випадкове тематичне відгалуження.

V. АНОТАЦІЯ

Шостак Нікіта Олександрович АВТОРСЬКИЙ МЕДІАПРОЄКТ «РУЙНАЦІЯ СПОРТИВНОЇ ІНФРАСТРУКТУРИ УКРАЇНИ В УМОВАХ ВІЙНИ»

Ключові слова: руйнація спортивної інфраструктури, воєнні злочини РФ, спортивна журналістика, Instagram-лонгрід, Суспільне Спорт, кризовий менеджмент, життєстійкість спорту, цифрові комунікації.

«РУЙНАЦІЯ СПОРТИВНОЇ ІНФРАСТРУКТУРИ УКРАЇНИ В УМОВАХ ВІЙНИ» – це авторський медіапроект, розроблений у форматі Instagram-платформи (серії візуально-текстових каруселей та мобільно-орієнтованих лонгридів), призначений для фіксації, систематизації та суспільного висвітлення масштабу руйнувань цивільних спортивних об'єктів України внаслідок російської військової агресії з 2014 по 2026 роки. Проект створено на основі комплексного емпіричного дослідження, що охопило аналіз статистики понад 800 пошкоджених та знищених спортивних об'єктів,

кейс-стаді провідних арен країни (зокрема «Донбас Арени», манежу СумДУ, стадіону «Локомотив», Палацу спорту «Дружба» та ін.) та три глибинні інтер'ю з представниками олімпійського резерву та спортивного менеджменту Чернігівщини й Сумщини.

Актуальність роботи зумовлена гострою потребою у системному документуванні воєнних злочинів проти цивільної інфраструктури для майбутніх судових позовів та репарацій, а також критичним дефіцитом спеціалізованих мультимедійних проєктів, що висвітлюють людський, соціокультурний та інфраструктурний вимір трагедії українського спорту. Дослідження зафіксувало унікальний феномен «результату всупереч», коли попри тотальне знищення тренувальних баз олімпійського резерву, українські атлети продовжують виборювати перемоги на міжнародній арені та етапах Кубка світу, що свідчить про високу інституційну та ментальну життєстійкість вітчизняного спорту.

За структурою медіапроєкт містить серію адаптованих для SMM-платформи аналітичних та мультимедійних публікацій, організованих навколо шести провідних наративів (масштабована втрата, символічна втрата, незламність, персоналізація, міжнародна солідарність, правова відповідальність). Проєкт наповнений ексклюзивними інтерв'ю, а практична апробація та тестування контентної моделі медіапродукту були успішно здійснені під час виробничої та переддипломної практик на базі «Суспільне Спорт».

Розповсюдження контенту здійснюється через соціальну мережу Інстаграм у форматі динамічних слайд-каруселей, які поєднують документальну точність фотографій руйнувань із лаконічним аналітичним текстом. Такий формат розрахований на активне залучення молодшої медіааудиторії (18–35 років), сприяє збереженню інституційної пам'яті про втрачені об'єкти, підвищує рівень

громадянської солідарності та слугує ефективним інструментом інформаційної дипломатії українського спорту на міжнародній арені.

ANNOTATION

Shostak Nikita Oleksandrovyich. AUTHORIAL MEDIA PROJECT «THE DESTRUCTION OF UKRAINE’S SPORTS INFRASTRUCTURE IN THE CONTEXT OF WAR»

Keywords: destruction of sports infrastructure, war crimes of the Russian Federation, sports journalism, Instagram longread, Suspilne Sport, crisis management, resilience of sports, digital communications.

«DESTRUCTION OF UKRAINE’S SPORTS INFRASTRUCTURE IN THE CONTEXT OF WAR» is an original media project developed for the Instagram platform (a series of visual-text carousels and mobile-oriented longreads), designed to document, systematize, and publicly highlight the scale of destruction of Ukraine’s civilian sports facilities resulting from Russian military aggression from 2014 to 2026. The project is based on a comprehensive empirical study that included an analysis of statistics on over 800 damaged and destroyed sports facilities, case studies of the country’s leading arenas (including the Donbas Arena, the Sumy State University indoor arena, the Lokomotiv Stadium, the «Druzhba» Sports Palace, and others) and three in-depth interviews with representatives of the Olympic reserve and sports management in the Chernihiv and Sumy regions.

The relevance of this work stems from the urgent need for systematic documentation of war crimes against civilian infrastructure for future legal claims and reparations, as well as the critical shortage of specialized multimedia projects that highlight the human, sociocultural, and infrastructural dimensions of the tragedy facing Ukrainian sports.

In terms of structure, the media project consists of a series of analytical and multimedia publications adapted for social media platforms, organized around six key narratives (scalable loss, symbolic loss, resilience, personalization, international solidarity, and legal accountability). The project features exclusive interviews and practical testing and validation of the media product's content model were successfully carried out during production and pre-graduation internships at "Suspilne Sport."

Content is distributed via the social network Instagram in the format of dynamic slide carousels that combine the documentary accuracy of photographs of destruction with concise analytical text. This format is designed to actively engage a young media audience (ages 18–35), helps preserve institutional memory of lost sites, increases civic solidarity, and serves as an effective tool for the information diplomacy of Ukrainian sports on the international stage.